

ЗВІТ
про результати акредитаційної експертизи освітньої програми

Відомості про освітню програму, що акредитується

Реєстраційний номер акредитаційної справи	A-19-0223-186
Назва ЗВО (ВСП ЗВО)	Житомирський національний агроекологічний університет
ID ОП у ЄДЕБО	23836
Назва ОП, рівень вищої освіти, галузь знань і спеціальність	Захист і карантин рослин, другий (магістерський), 20 Аграрні науки та продовольство, 202 Захист і карантин рослин
Посилання на відомості про самооцінювання ОП	https://bitly.su/L1S8Q6

Відомості про склад експертної групи та акредитаційну експертизу

Керівник експертної групи	Бакуменко Ольга Миколаївна
Члени експертної групи	Павличенко Артем Володимирович, Лисенко Наталія Володимирівна
Залучений представник роботодавців	Место для ввода текста.
Спостерігачі	Место для ввода текста.
Дати виїзду до ЗВО	09.12.2019-11.12.2019
Посилання на програму виїзду експертної групи до ЗВО	https://bitly.su/DA7B
Дата надходження звіту до Національного агентства	24.12.2019
Відомості щодо наявності зауважень ЗВО до звіту, посилання на них (за наявності)	Место для ввода текста.

1. Призначення звіту

Цей звіт складений за наслідками акредитаційної експертизи згаданої вище освітньої програми (ОП), що проводилася Національним агентством із забезпечення якості вищої освіти.

Акредитація ОП є процедурою зовнішнього забезпечення якості, основною метою якої є отримання достовірної інформації про якість освіти за певною ОП, а також надання порад із її удосконалення. Процедура акредитації передбачає самооцінювання ОП, її оцінювання експертною групою, включаючи відвідування ЗВО, та прийняття рішення щодо акредитації Національним агентством.

Процедура акредитації проводиться відповідно до Положення про акредитацію освітніх програм, за якими здійснюється підготовка здобувачів вищої освіти, затвердженого наказом Міністерства освіти і науки України від 11 липня 2019 р. № 977, зареєстрованого у Міністерстві юстиції України 8 серпня 2019 р. за № 880/3385. Для обґрунтування аналізу та розуміння змісту критеріїв експерти також ураховують затвержені Національним агентством інструктивні документи.

Цей звіт є результатом роботи експертної групи. Його основним призначенням є систематизація отриманої інформації, її аналіз та безпосереднє оцінювання якості ОП. Звіт призначений як безпосередньо для ЗВО, так і для широкої громадськості. Він є публічним документом та буде оприлюднений на сайтах Національного агентства і ЗВО. Він також є підставою для прийняття подальших рішень галузевою експертною радою та Національним агентством.

2. Наявність або відсутність підстав для відмови в акредитації, не пов'язаних із відповідністю Критеріям оцінювання якості освітньої програми

На думку експертної групи, підстави для прийняття рішення про відмову в акредитації з підстав, не пов'язаних із відповідністю Критеріям оцінювання якості освітньої програми:

наявні

виявлення у поданих для акредитації документах недостовірних відомостей;

відмова ЗВО в допуску експертної групи до закладу вищої освіти під час виїзду на місце проведення експертизи, створення закладом вищої освіти перешкод для роботи експертної групи, інші протиправні або недобросовісні дії ЗВО, які унеможливили проведення акредитаційної експертизи;

встановлення на підставі поданих документів та/або під час виїзду до закладу вищої освіти достатніх підстав вважати, що освітній процес за освітньою програмою не здійснюється.

відсутні

Обґрунтування (не більше 3000 символів)

1. Експертній групі був наданий доступ до всіх необхідних матеріалів; 2. ЗВО створив належні умови для роботи експертної групи; 3. Експертиза відбувалася у відповідності з програмою виїзду експертної групи; 4. Перевірка даних, які були подані у Відомостях про самооцінювання, підтвердила їх достовірність; 5. За ОП «Захист і карантин рослин» відбувається «живий» навчальний процес.

3. Резюме

У цьому розділі експерти викладають свої загальні враження про ОП, найголовніші висновки щодо відповідності Критеріям акредитації, підсумок сильних сторін та позитивних практик, а також слабких сторін програми і рекомендацій з їх удосконалення. Резюме має у конденсованому вигляді відобразити зміст звіту; читач повинен бути спроможним зрозуміти загальні висновки експертної групи, прочитавши цей розділ.

Загальні враження про ОП, найголовніші висновки щодо відповідності Критеріям:

Освітня програма (ОП) «Захист і карантин рослин» відповідає критеріям акредитації. ОП є актуальною і збалансованою в контексті тенденцій розвитку спеціальності, галузевого та регіонального контексту, тенденції ринку праці, а також враховує інтереси стейкхолдерів. Освітній процес відбувається у повному обсязі відповідно законодавства про вищу освіту. ОП узгоджується з місією та стратегією ЗВО. Врахована можливість формування індивідуальних траєкторій навчання здобувачів освіти, зокрема, через процедури вибору дисциплін. Для осіб з особливими освітніми потребами створюються відповідні умови навчання. ЗВО акцентує увагу на поєднанні навчання і досліджень. ЗВО активно запроваджує дуальну освіту, новітні прогресивні технології навчання та дієві механізми запобігання академічній недобросовісності, а також сприяє підвищенню професійної майстерності науково-педагогічних працівників. Система управління якістю послуг у сфері вищої освіти Житомирського національного агроекологічного університету відповідає вимогам ДСТУ ISO 9001:2015 «Система управління якістю» та підтверджена відповідним сертифікатом. Експертна група дійшла висновку, що ОП, загалом, відповідає наступним критеріям: проектування та цілі ОП, доступ до ОП та визнання результатів навчання, навчання і викладання за ОП, людські ресурси, освітнє середовище та матеріальні ресурси, прозорість та публічність. Означені складові освітнього процесу за ОП мають резерви для удосконалення. Значна увага приділяється освітньому середовищу та освітній, організаційній, соціальній, консультативній та інформаційній підтримці здобувачів освіти, а також матеріальним ресурсам; за Критеріями 5 та 8 була встановлена повна відповідність. Недоліки стосовно структури та змісту ОП, що частково пов'язані з технічними помилками, не є суттєвими та можуть бути оперативним чином усунуті. На нашу думку, ЗВО, в цілому, здатний забезпечити сталість у реалізації ОП.

Підсумок сильних сторін програми та позитивних практик:

Правила прийому на навчання за ОП є чіткими та зрозумілими; щорічно оновлюються та вчасно оприлюднюються на веб-сайті закладу вищої освіти. Форми та методи навчання і викладання сприяють досягненню заявлених у освітній програмі цілей та програмних результатів навчання, відповідають вимогам студентоцентрованого підходу та принципам академічної свободи. Робочі програми дисциплін знаходяться на сайті університету і всі здобувачі вищої освіти мають до них вільний доступ. Форми контрольних заходів та критерії оцінювання здобувачів вищої освіти є чіткими, зрозумілими, дозволяють встановити досягнення здобувачем вищої освіти результатів навчання для окремого освітнього компоненту та/або освітньої програми в цілому, завчасно доводяться до

студентів та оприлюднюються заздалегідь. Форми атестації здобувачів вищої освіти відповідають вимогам проекту стандарту вищої освіти. Визначено чіткі і зрозумілі правила проведення контрольних заходів, що є доступними для всіх учасників освітнього процесу, забезпечують об'єктивність екзаменаторів, зокрема, включають процедури запобігання та врегулювання конфлікту інтересів, визначають порядок оскарження результатів контрольних заходів і їх повторного проходження, та послідовно дотримуються під час реалізації освітньої програми. ЗВО має гарні практики: з формування культури якості, яка сприяє постійному розвитку освітньої діяльності за ОП на рівні міжнародних стандартів ДСТУ ISO 9001:2015 «Система управління якістю»; широким застосуванням антиплагіатних програм «Unicheck» та StrikePlagiarism» для перевірки текстів наукових та кваліфікаційних робіт студентів, а також наукових публікацій та дисертацій НПП; введенням до загального розкладу студентів факультативу «Інформаційна культура студента» щодо роз'яснення академічного письма та добросовісності; проведення лекцій, тренінгів для науковців і студентів представниками компаній, що розробляють та впроваджують антиплагіатне програмне забезпечення; преміювання співробітників, які опублікували статті у наукових виданнях, що включені до наукометричних баз даних (Web of Science, Scopus), отримали патенти на винаходи, а також підготували переможців Всеукраїнських студентських конкурсів та олімпіад; підготовку здобувачів вищої освіти за дуальною формою освіти магістерського рівня за спеціальністю 202 «Захист і карантин рослин».

Підсумок слабких сторін програми та рекомендації з її удосконалення

Продовжити вдосконалення освітньої програми, з огляду на формування індивідуальної освітньої траєкторії, шляхом забезпечення вільного вибору студентів за рахунок дисциплін інших освітніх програм. Продовжити розробку нормативних документів, що регулюють процедури визнання результатів навчання, що отримані у неформальній освіті та сприяти своєчасному інформуванню студентів щодо неформальної освіти. Сприяти залученню більшої кількості студентів до наукової роботи, академічної мобільності, а також додатковому розвитку у студентів соціальних навичок (soft skills). Сприяти залученню роботодавців, професіоналів-практиків, фахівців галузі до проведення аудиторних та практичних занять. Під час перегляду ОП продовжити практику залучення у групу забезпечення освітньої програми представників роботодавців та студентів, урахувавши результати зовнішнього забезпечення якості вищої освіти. Продовжити роботи зі: створення технічних та нормативно-методичних умов для реалізації права на освіту особам з особливими освітніми потребами; розробки та оприлюднення на офіційному веб-сайті нормативних документів, що регулюють процедури вирішення конфліктних ситуацій щодо розгляду повідомлень про сексуальні домагання, дискримінацію та корупцію. Доцільно було б створити відділ, який би безпосередньо відповідав за дотримання регламентованих процедур, аналіз показників якості вищої освіти, розробку та впровадження заходів і

процедур. Рекомендується продовжити практику своєчасного оприлюднення та оновлення інформації на офіційному сайті університету та випускової кафедри.

4. Аналіз

У цьому розділі експертна група описує встановлені під час акредитаційної експертизи фактичні обставини, аналізує та оцінює їх, а також надає свої рекомендації щодо удосконалення ОПта діяльності за нею за окремими критеріями.

Критерій 1. Проектування та цілі освітньої програми

1. Освітня програма має чітко сформульовані цілі, які відповідають місії та стратегії закладу вищої освіти

Факти, докази та їх аналіз:

Метою ОП «Захист і карантин рослин» є підготовка кваліфікованих і професійних фахівців в сфері захисту та карантину рослин, спрямованих на вирішення комплексних завдань з рентабельного і екологічно безпечного захисту сільськогосподарських, лікарських, декоративних, культурних, лісових рослин від шкідливих абіотичних і біотичних чинників, виробництва високоякісної екологічно-безпечної сільськогосподарської продукції, а також забезпечення розвитку органічного землеробства. Цілями навчання за ОП є формування у здобувачів вищої освіти комплексу знань, умінь та навичок для застосування у професійній діяльності наукових розробок та інновацій для захисту та карантину рослин, а також підвищення ефективності та продуктивності агропромислового комплексу країни. Це відповідає «Стратегії розвитку Житомирського національного агроекологічного університету» та місії, яка полягає у підготовці професіоналів, які вміють комплексно поєднувати дослідницьку, проектну та підприємницьку діяльність і забезпечувати позитивні зміни в економіці, екології та соціальній сфері держави. Фокусом освітньої програми є акцент на агропромисловий сектор, що дозволяє відрізнити її від інших аналогічних програм та сприяє реалізації закладом його унікальної місії та стратегії. Учасники освітнього процесу мають доступ до «Стратегії розвитку Житомирського національного агроекологічного університету» затвердженої рішенням Вченої ради ЖНАЕУ протоколом №7 від 30 березня 2016 р., яка розміщена на сайті ЗВО (<https://bitly.su/HrwoD2S>) та ОП «Захист і карантин рослин» затвердженої рішенням Вченої ради ЖНАЕУ протоколом №8 від 27 березня 2019 р. (<https://bitly.su/AmKq>).

2. Цілі освітньої програми та програмні результати навчання визначаються з урахуванням позицій та потреб заінтересованих сторін (стейкхолдерів).

Факти, докази та їх аналіз:

Інтерв'ю зі стейкхолдерами (роботодавцями, випускниками ОП, студентами та НПП) засвідчили їх залучення до формулювання цілей та програмних результатів навчання за ОП «Захист і карантин рослин», а також готовність долучатися до її подальшого удосконалення. Виявлення потреб стейкхолдерів та внесення ними пропозицій відбувалося шляхом участі у засіданнях кафедри захисту рослин, зборів робочих груп, на яких вони вносили свої конкретні пропозиції з обґрунтуванням напрямів покращення освітнього процесу. Зворотній зв'язок з роботодавцями здійснюється на підставі проведення щорічних спільних заходів, договорів про співробітництво, досліджень відкритих джерел та опитувань під час засідання кафедри захисту рослин та робочих груп. Інтереси роботодавців та випускників враховані в орієнтації ОП на формування професійних компетентностей майбутніх фахівців

з фітопатології, ентомології, гербології, а також природоохоронного захисту рослин. Інтереси академічної спільноти враховані шляхом впровадження інноваційних технологій та сучасних педагогічних форм і методів навчання. Для подальшого удосконалення ОП та врахування інтересів та пропозицій стейкхолдерів під час формулювання мети та програмних результатів ОП «Захист і карантин рослин» створено робочі групи, до складу яких увійшли члени проектної групи, групи забезпечення, роботодавці, здобувачі вищої освіти та випускники ОП (протокол засідання кафедри захисту рослин від 09.09.2019, № 1).

3. Цілі освітньої програми та програмні результати навчання визначаються з урахуванням тенденцій розвитку спеціальності, ринку праці, галузевого та регіонального контексту, а також досвіду аналогічних вітчизняних та іноземних освітніх програм.

Факти, докази та їх аналіз:

Аналіз звіту про самооцінювання, контенту освітньої програми, результатів опитування стейкхолдерів під час інтерв'ювання дозволив встановити, що основними об'єктами управління, за якими студенти набувають компетенції, є об'єкти агропромислового комплексу, який потужно розвивається в Україні та, зокрема, Житомирській області і відповідно має низку проблем з захисту сільськогосподарських, лікарських, декоративних, культурних, лісових насаджень тощо від шкідливих організмів. Тому підготовка фахівців за ОП має важливе значення для агропромислового комплексу регіону та країни в цілому. Цілі та програмні результати навчання ОП «Захист та карантин рослин» передбачають врахування сучасних питань зайнятості населення та характеристики потенціалу рентабельного екологічно безпечного захисту від шкідливих організмів сільськогосподарських, лікарських, декоративних, культурних, лісових насаджень. Важливими характеристиками сучасних виробничих технологій є те, що вони мають підвищувати врожайність сільськогосподарських культур та забезпечувати населення якісними та екологічно безпечними продуктами харчування, що нині можливо досягти лише за умови застосування засобів захисту рослин. Формування вищезгаданих компетенцій передбачено в даній ОП. ЗВО комунікує з роботодавцями та випускниками стосовно відповідності підготовки, знань, навичок та умінь здобувачів освіти потребам ринку праці та проводить з ними консультації щодо змісту освіти (зміст освітніх компонентів та виробничих практик). З метою корекції методів навчання та викладання проводяться анкетування студентів. У результаті опрацювання відомостей про самооцінювання, а також проведення зустрічей, було встановлено, що під час формулювання цілей та програмних результатів навчання ОП враховано тенденції розвитку спеціальності та ринку праці, галузевий та регіональний контекст, досвід аналогічних українських (НУБіП, СНАУ, ВНАУ, Полтавська державна аграрна академія, УНУС) та іноземних освітніх програм: APHIS' Plant Protection and Quarantine (PPQ) (<https://www.aphis.usda.gov/aphis/ourfocus/planthealth>), United States Department of Agriculture, США, АТ «Казахський агротехнічний університет ім. С. Сейфуліна», Республіка Казахстан (Saken Seifullin University); Казахський національний аграрний університет (Kazakh National Agrarian University), Республіка Казахстан, м. Алмати; Гродненський державний аграрний університет та Білоруська державна сільськогосподарська академія, Білорусь.

4. Освітня програма дозволяє досягти результатів навчання, визначених стандартом вищої освіти за відповідною спеціальністю та рівнем вищої освіти (за наявності).

За відсутності затвердженого стандарту вищої освіти за відповідною спеціальністю та рівнем вищої освіти, програмні результати навчання повинні відповідати вимогам Національної рамки кваліфікацій для відповідного кваліфікаційного рівня.

Факти, докази та їх аналіз:

На даний момент стандарт вищої освіти за спеціальністю 202 «Захист і карантин рослин» за другим (магістерським) рівнем не затверджений. ЖНАЕУ розробляв ОП згідно з проектом стандарту вищої освіти за другим (магістерським) рівнем вищої освіти галуззю знань 20 «Аграрні науки та продовольство» спеціальністю 202 «Захист і карантин рослин», затвердженого науково-методичною підкомісією спеціальності 202 «Захист і карантин рослин» (протокол №10 від 20.12.2016 р.). ОП «Захист та карантин рослин» містить загальні та фахові компетентності, що визначають специфіку підготовки магістрів за спеціальністю 202 «Захист і карантин рослин» та програмні результати навчання, які визначають те, що студент повинен знати, розуміти та бути здатним виконувати після успішного завершення освітньої програми. Акценти ОП «Захист і карантин рослин» зроблені на формування компетентностей дослідницького спрямування та додаткових результатів навчання для ефективного виконання завдань інноваційного характеру відповідного рівня професійної діяльності. Форма атестації здобувачів освіти відповідає вимогам проекту стандарту. В цілому ОП відповідає вимогам Національної рамки кваліфікацій для другого (магістерського) рівня вищої освіти за такими дескрипторами – знання, уміння, комунікація, відповідальність і автономність. Під час ознайомлення зі змістом ОП та навчальним планом було виявлено технічну помилку - в профілі освітньої програми зазначена кваліфікація «магістр з захисту і карантину рослин», а в навчальному плані вказана кваліфікація «дослідник з захисту і карантину рослин». ЗВО відреагував на виявлені недоліки та оперативно змінив кваліфікацію в навчальному плані у відповідності з ОП, що затверджена рішенням Вченої ради ЖНАЕУ.

Загальний аналіз щодо Критерію 1

Сильні сторони та позитивні практики у контексті Критерію 1:

Мета ОП узгоджується з місією та стратегією ЗВО. Цілі ОП відповідають суспільній місії Житомирського національного агроекологічного університету. Цілі ОП та програмні результати навчання визначені з урахування позицій і потреб стейкхолдерів. ОП враховує тенденції розвитку ринку праці, галузевий та регіональний контекст, а також досвід аналогічних вітчизняних та іноземних ОП з захисту і карантину рослин. ЗО має ресурси, достатні для досягнення цілей ОП. До складу робочої групи та групи забезпечення ОП входять кваліфіковані та вмотивовані покращувати якість освіти науково-педагогічні працівники. ОП укладена згідно з вимогами проекту стандарту вищої освіти за спеціальністю 202 «Захист і карантин рослин» другого (магістерського) рівня вищої освіти. Програмні РН відповідають дескрипторам Національної рамки кваліфікацій для другого (магістерського) рівня вищої освіти.

Слабкі сторони, недоліки та рекомендації щодо удосконалення у контексті Критерію 1:

Виявленні потреби стейкхолдерів до формулювання цілей та програмних результатів навчання рекомендуємо враховувати під час наступного перегляду ОП. Усунути технічні помилки, які були допущені при оформленні документації.

Рівень відповідності Критерію 1:

Рівень В

Обґрунтування рівня відповідності Критерію 1:

Зважаючи на сильні та слабкі сторони, позитивні практики за ОП, експертна група дійшла висновку, що ОП за спеціальністю 202 «Захист і карантин рослин» відповідає рівню В за Критерієм 1.

Критерій 2. Структура та зміст освітньої програми

1. Обсяг освітньої програми та окремих освітніх компонентів (у кредитах Європейської кредитної трансферно-накопичувальної системи) відповідає вимогам законодавства щодо навчального навантаження для відповідного рівня вищої освіти та відповідного стандарту вищої освіти (за наявності)

Факти, докази та їх аналіз:

Загальний обсяг ОП «Захист і карантин рослин» за спеціальністю 202 «Захист і карантин рослин» відповідає вимогам статті 5 Закону України «Про вищу освіту», а також проекту Стандарту вищої освіти за спеціальністю 202 «Захист і карантин рослин» для другого (магістерського) рівня вищої освіти і становить 90 кредитів ЄКТС.

2. Зміст освітньої програми має чітку структуру; освітні компоненти, включені до освітньої програми, складають логічну взаємопов'язану систему та в сукупності дозволяють досягти заявлених цілей та програмних результатів навчання.

Факти, докази та їх аналіз:

Освітня програма є структурованою в контексті загального часу навчання за семестрами, поділена на змістовні блоки циклів загальної та професійної підготовки, а також передбачає час на практичну підготовку та підсумкову атестацію (<https://bitly.su/AmKq>). Освітні компоненти, включені до освітньої програми передбачають досягнення заявлених цілей та програмних результатів навчання. Освітня програма сфокусована на поєднанні теоретичних знань та практичної підготовки у навчально-наукових підрозділах університету та кафедри захисту рослин. ОП «Захист і карантин рослин» забезпечує формування висококваліфікованих фахівців зі спеціальності та визначає загальні та спеціальні (фахові) компетентності, а також програмні результати навчання в процесі вивчення дисциплін загального та професійного циклів. Експертна група виявила розбіжності між окремими освітніми компонентами та компетентностями і програмними результатами навчання, вказаних в матриці відповідності програмних компетентностей компонентам освітньої програми та матриці забезпечення програмних результатів навчання (ПРН) відповідними компонентами освітньої програми. Зокрема, за ОК1 (ділова іноземна мова) вказані наступні компетентності ЗК1 – здатність одержати конкурентоспроможні професійні та управлінські науково-практичні результати; ЗК2 – здатність спілкуватися державною та іноземною мовами як усно, так і письмово; ЗК3 – участь у розробленні та виконанні державних наукоємних цільових програм із захисту і карантину рослин; ЗК4 – навички використання психолого-комунікаційних технологій; ЗК6 – здатність генерувати ідеї науково-педагогічної та інноваційної діяльності; ЗК7 – Здатність застосовувати науково-обґрунтовані навички та досвід для особистого високопрофесійного розвитку і самовдосконалення; ЗК8 – Здатність працювати в команді і розвивати ділові та культурні навички; ЗК9 – Здатність працювати в галузі міжнародної діяльності; ЗК10 – Навички використання теоретичних знань і практичного досвіду для кар'єрного зростання і здійснення управлінської діяльності. Вивчення дисципліни передбачає досягнення наступних програмних результатів навчання: РН 1. Володіти знаннями з основ філософії, історії і культури України, що сприяють розвитку загальної політичної культури та

активності, формуванню національної гідності і патріотизму, соціалізації особистості, схильності до етичних цінностей; РН 2. Розуміти причинно-наслідкові зв'язки розвитку суспільства й уміння їх використовувати в професійній і соціальній діяльності, застосовувати сучасні науково-технічні досягнення світової культури та цивілізації; РН 3. Розширювати знання з англійської та інших мов; РН 4. Уміти працювати самостійно як лідер, досягати ефективних результатів за обмежений час; РН 5. Володіти знаннями з фундаментальних дисциплін; РН 6. Уміти використовувати статистично-математичні методи та інформаційні технології; РН7. Володіти спеціальними знаннями. РН 9. Володіти сучасними методологіями наукових досліджень; РН 14. Уміти працювати в команді; РН 15. Володіти здатністю навчати, контролювати і оцінювати професійні навички працівників, задіяних до виконання заходів із захисту і карантину рослин; РН 16. Уміти ефективно використовувати нормативно-правові акти, що регулюють політику в сфері захисту і карантину рослин, та оперативно реагувати на зміни в законодавстві. Слід відмітити, що для дисципліни ОК2 (Методологія і організація наукових досліджень) передбачено досягнення компетенцій ЗК1-ЗК8; ЗК10-ЗК12. Певні сумніви викликали такі компетентності: ЗК 2. Здатність спілкуватися державною та іноземною мовами як усно, так і письмово; ЗК 3. Участь у розробленні та виконанні державних наукоємних цільових програм із захисту і карантину рослин. В робочій програмі з цієї дисципліни передбачено досягнення компетенцій КС1, КС3 та КС7. Така ж ситуація виявлена за деякими іншими дисциплінами. В контексті вищезазначеного, ЗВО надав пояснення, що освітня програма розроблялася згідно з проектом стандарту вищої освіти за другим (магістерським) рівнем вищої освіти за галуззю знань 20 «Аграрні науки та продовольство» спеціальності 202 «Захист і карантин рослин», затвердженого науково-методичною підкомісією спеціальності 202 «Захист і карантин рослин» протоколом №10 від 20.12.2016 р. Гарант програми проінформував, що він є членом науково-методичної підкомісії НМР МОН України за спеціальністю 202 «Захист і карантин рослин», яка на даний момент оновила проект стандарту з урахуванням змін нормативно-правового забезпечення, зауважень методичної та фахової експертизи, а також стейкхолдерів. Враховуючі ці обставини ЗВО здійснив доопрацювання змісту ОП «Захист і карантин рослин» з врахуванням змін нормативно-правових документів, зауважень стейкхолдерів, а також проекту стандарту. Проект освітньої програми «Захист і карантин рослин» оприлюднено для громадського обговорення на офіційній сторінці університету <https://bitly.su/PnuFX>.

3. Зміст освітньої програми відповідає предметній області визначеної для неї спеціальності (спеціальностям, якщо освітня програма є міждисциплінарною).

Факти, докази та їх аналіз:

Вивчення дисциплін «Методологія та організація наукових досліджень», «Філософія науки та інноваційного розвитку», «Трофологія», «Інноваційні технології в рослинництві», «Методи створення інфекційних фонів у фітопатології», «Екологія агроecosystem», «Стандартизація і правознавство у захисті рослин» забезпечує здатність фахівців, які здобули ступінь магістра за ОП «Захист і карантин рослин», розв'язувати складні задачі і проблеми у сфері захисту і карантину рослин, охорони довкілля та органічного землеробства при здійсненні професійної діяльності, що передбачає проведення досліджень та здійснення інновацій, а також характеризуються комплексністю вирішення сучасних задач агропромислового виробництва. Вивчення дисциплін «Управління

чисельності бур'янів в агрофітоценозах», «Комплексні системи захисту с.-г. культур від хвороб», «Управління чисельністю комах-фітофагів», «Фізіологічні зміни в живих організмах при застосуванні пестицидів», «Технологія вирощування організмів у біологічному захисті рослин», «Епіфітотіологія», «Патологія насіння с.-г. культур», забезпечують отримання професійних навичок з проведення фітосанітарного моніторингу, розроблення сучасних рентабельних та природоохоронних систем захисту рослин від шкідливих біотичних і абіотичних чинників, обґрунтування концепції захисту і карантину рослин, складання прогнозів поширення шкідливих організмів, а також ведення науково-дослідної роботи у галузі захисту рослин. Освітні компоненти «Методологія та організація наукових досліджень» та «Ділова іноземна мова» спрямовані на набуття загальних компетентностей та трансверсальних навичок.

4. Структура освітньої програми передбачає можливість для формування індивідуальної освітньої траєкторії, зокрема через індивідуальний вибір здобувачами вищої освіти навчальних дисциплін у обсязі, передбаченому законодавством.

Факти, докази та їх аналіз:

Формування індивідуальних освітніх траєкторій здобувачів вищої освіти за ОП «Захист і карантин рослин» відбувається згідно п. 2.2 Положення про організацію освітнього процесу в ЖНАЕУ, затвердженого наказом ректора ЖНАЕУ від 28.03.2019 № 55 (<https://bitly.su/2RVICAWL>) та Положення про формування навчальних дисциплін вільного вибору студентами Житомирського національного агроекологічного університету (<https://bitly.su/IWUF6>), які знаходяться у відкритому доступі на офіційному сайті. Передбачено вибір навчальних дисциплін за трьома блоками («Фітопатологія», «Ентомологія», «Природоохоронний захист рослин») по 4 дисципліни з обсягом 16 кредитів ЄКТС. Студенти також мають можливість обирати місце проходження виробничої практики загальним обсягом 4 кредити ЄКТС. Загальний обсяг вибіркового компонента складає 20 кредитів ЄКТС, (загальний обсяг освітньої програми – 90 кредитів ЄКТС), що не в повній мірі відповідає Закону України «Про вищу освіту». Для збільшення обсягу вибіркового компонента студенти мають можливість вивчати дисципліни «Інформаційна культура студента», «Польська мова» та ін. В основі системи вибіркового компонента лежить індивідуальний вибір кожного здобувача вищої освіти. Опитування студентів підтвердило, що дисципліни є вибіровими з точки зору здобувача вищої освіти. За результатами інтерв'ю, процедури вибору дисциплін є зрозумілими для здобувачів освіти, про них можна дізнатися з офіційного сайту ЗВО, в деканаті та на кафедрі, та включають інформування студентів про перелік та зміст вибіркового компонента, запис на дисципліни та етап корекції. Навчальні плани передбачають відповідне навчальне навантаження для вибіркового компонента. Вибіркові компоненти освітньої програми складаються з циклів професійної та загальної підготовки. Інформація про формування індивідуальної освітньої траєкторії відображена в Навчальній картці здобувача освіти. Експертній групі були надані для ознайомлення заяви здобувачів освіти про включення до програм навчання вибіркового компонента.

5. Освітня програма та навчальний план передбачають практичну підготовку здобувачів вищої освіти, яка дозволяє здобути компетентності, необхідні для подальшої професійної діяльності.

Факти, докази та їх аналіз:

Освітньою програмою та навчальним планом передбачено практичну підготовку, що є невід'ємною та обов'язковою складовою підготовки фахівців вищої освіти. Проведення практичної підготовки ЗО регламентується Положенням про організацію освітнього процесу ЖНАЕУ (<https://bitly.su/2RVICAWL>), проектом Положення про організацію та проведення практики студентів Житомирського національного агроекологічного університету (<https://bitly.su/cgJfr>), а також Положення «Про проходження закордонної практики студентами ЖНАЕУ» (наказ ректора від 20.06.2019 р. №121) (<https://bitly.su/jLLqo>). ОП та навчальний план передбачає проходження виробничої практики загальним обсягом 4 кредити ЄКТС та тривалістю 4 тижні. Зміст практики формується виключно в результаті співпраці з роботодавцями. Цілі і завдання практичної підготовки формуються виходячи з потреб стейкхолдерів. По закінченню практичної підготовки від господарств надходять відгуки, характеристики в яких оцінюють роботу студентів. В результаті проведених зустрічей зі стейкхолдерами встановлено, що процедура проходження практики забезпечена методичними рекомендаціями і є зрозумілою для здобувачів освіти та роботодавців. Студенти мають можливість проходження виробничої практики в ФГ «Агросоюз», ТОВ «ВП Полісся», ТОВ «ГОР.Інвестагро», ТОВ «Оран-Агро», ТОВ «Дедденс Агро» та ін. Крім того, університетом надаються можливості проходження практик та стажувань за фахом закордоном. Інформація про можливості проходження закордонних практик висвітлена на веб-сайті університету <http://znau.edu.ua/zakordonna-praktyka>. Зібрані під час проходження практик матеріали та здобуті професійні навички дають можливість здобути компетентності, потрібні для написання кваліфікаційної роботи та подальшої професійної діяльності за фахом.

6. Освітня програма передбачає набуття здобувачами вищої освіти соціальних навичок (softskills), що відповідають заявленим цілям.

Факти, докази та їх аналіз:

У відомостях про самооцінювання вказано, що соціальні навички (soft skills) за ОП «Захист та карантин рослин» формуються в результаті вивчення дисциплін, що формують компетентності (ЗК1–ЗК12) і забезпечують програмні результати навчання (ПН1–ПН4; РН12–РН17). Зокрема, освітні компоненти, які сприяють формуванню соціальних навичок (soft skills): здатність спілкуватися державною та іноземною мовами як усно, так і письмово (ЗК 2); навички використання психолого-комунікаційних технологій (ЗК 4); проведення спільних наукових досліджень, експериментальних та інноваційних розробок в наукових установах і господарствах усіх форм власності (ЗК 5); здатність працювати в команді і розвивати ділові та культурні навички (ЗК 8); здатність працювати в галузі міжнародної діяльності (ЗК 9). В результаті вивчення дисциплін «Методологія та організація наукових досліджень», «Філософія науки та інноваційного розвитку», «Інноваційні технології в рослинництві», у студентів формуються соціальні, комунікаційні, загальнокультурні, громадянські компетентності, а також розвивається творче і критичне мислення. Також у ЖНАЕУ здобувачі вищої освіти набувають соціальних навичок шляхом залучення до волонтерської діяльності – програма «Збережи життя», яка орієнтована на допомогу онкохворим дітям. В університеті функціонує центр «Оздоровчої верхової їзди і іпотерапії», де активно беруть участь студенти та НПП освітньої програми. Опитування здобувачів вищої освіти засвідчило, що основними формами та методами навчання, які сприяють набуттю соціальних навичок

згідно освітньої програми «Захист і карантин рослин» є конкурси студентських робіт, олімпіади, захисти курсових та кваліфікаційних робіт, наукові доповіді, студентський науковий гурток, конференції, практичні тренінги, мастер-класи тощо. На базі Бібліотеки ЖНАЕУ систематично проводять заняття, тренінги та надаються консультації з питань формування інформаційної культури, дотримання академічної доброчесності та авторського права, використання електронних ресурсів, створення профілів науковців та цитування наукових робіт тощо. Опитування науково-педагогічного персоналу засвідчило можливість професійного розвитку та підвищення кваліфікації викладачів, а також практику поширення набутого досвіду серед колег шляхом організації семінарів та круглих столів.

7. Зміст освітньої програми ураховує вимоги відповідного професійного стандарту (за наявності).

Факти, докази та їх аналіз:

На даний момент професійний стандарт відсутній.

8. Обсяг освітньої програми та окремих освітніх компонентів (у кредитах Європейської кредитної трансферно-накопичувальної системи) реалістично відбиває фактичне навантаження здобувачів, є відповідним для досягнення цілей та програмних результатів навчання.

Факти, докази та їх аналіз:

Відповідно до Положення про організацію освітнього процесу в ЖНАЕУ затвердженого наказом ректора ЖНАЕУ від 28.03.2019 №55 (<https://bitly.su/2RVICAWL>) навчальний час, відведений для самостійної роботи студента, регламентується індивідуальним навчальним планом і становить: для денної форми навчання 60–65 % загального обсягу навчального часу студента, для вивчення конкретної дисципліни; для заочної форми навчання – 90–92 % від загального обсягу часу. В структурі аудиторних годин 48 % припадає на лекції, а більш ніж половина – на лабораторні та практичні заняття (35 %) і консультації (17 %). Така структура відображає практичне спрямування ОП та індивідуалізацію освітньої траєкторії. Порушення цих обмежень не виявлено. Практик опитування/фокус-групи/анкетування здобувачів освіти, для співвіднесення фактичного навантаження здобувачів освіти та обсягу освітньої програми/окремих освітніх компонентів, не виявлено. Під час спілкування зі студентами виявлено рівномірне навантаження, що забезпечує досягнення цілей та програмних результатів навчання, а також відсутність скарг на надмірне аудиторне навантаження та нестачу часу на самостійну роботу.

9. У разі здійснення підготовки здобувачів вищої освіти за дуальною формою освіти структура освітньої програми та навчальний план узгоджені із завданнями та особливостями цієї форми здобуття освіти.

Факти, докази та їх аналіз:

Структура освітньої програми та навчальний план підготовки здобувачів вищої освіти магістр зі спеціальності 202 «Захист і карантин рослин» в ЖНАЕУ передбачає підготовку здобувачів вищої освіти за дуальною формою освіти. Структура освітньої програми та навчальний план узгоджені із завданнями та особливостями цієї форми здобуття освіти. Керуючись Положенням про порядок організації та проведення дуального навчання в ЖНАЕУ (наказ № 9 від 31.01.2019) <https://bitly.su/Jang6Uh> в університеті 25 вересня 2019 р. наказом ректора «№175 створено навчально-науковий центр дуальної освіти за результатами проведеного конкурсу в рамках програми про організацію підготовки фахівців за дуальною формою здобуття освіти у Житомирській області 2019-2022 рр., що затверджена рішенням Житомирської обласної державної адміністрації 29.12.2018 р. №1307. В університеті за вісьмома спеціальностями реалізовано підготовку 23 студентів за дуальною формою навчання. Крім того, укладена тристороння угода між Житомирським національним агроекологічним університетом, ПП «Галекс-Агро» <http://znau.edu.ua/tidings/top-news/spilnij-pilotnij-proekt-galeks-agro-z-dualnoji-osviti> та студентом магістром, який навчається на ОП «Захист та карантин рослин» Кальчуком М.М. Угода регулює особливості та графік дуального навчання здобувача вищої освіти. Робота та навчання Кальчука М.М. проводилась згідно із затвердженим індивідуальним планом. ЗВО спільно з роботодавцем приймає рішення про впровадження дуальної форми здобуття освіти, здійснює моніторинг потенціалу ринку праці, визначає перелік дисциплін, для яких коректуються робочі програми, приймає відповідні внутрішні документи, призначає осіб (підрозділ), що відповідатимуть за впровадження дуальної форми здобуття освіти. Для підвищення рівня готовності випускників закладів ЗВО до самостійної професійної діяльності на перших робочих місцях, поєднанні отриманих теоретичних знань з практичним досвідом роботи на підприємстві, а також для організації ефективного співробітництва в сфері розвитку освіти між Житомирським національним агроекологічним університетом підписано Меморандум щодо спільної реалізації проекту «Впровадження дуальної освіти у закладах вищої освіти» з наступними підприємствами та установами: ПП «Землі Полісся», ТОВ «Агрохолдинг Заря», ДП «Житомирський інститут землеробства», Головне управління Держгеокадастру у Житомирській області, Комунальне підприємство «Зеленбуд ЖМР», ТОВ «Гор. Інвестагро», ТОВ «Горбулів-Агро», ТОВ «Агролайн Україна», ТОВ «Вельце», СТОВ «Зоря», СФГ «Шевченківське», ПП «Земля поліського краю», ДУ «Житомирська обласна фітосанітарна лабораторія», ТОВ «Полісся-Сільгосп Агро», ТОВ «Великохайганське».

Загальний аналіз щодо Критерію 2

Сильні сторони та позитивні практики у контексті Критерію 2:

Обсяг ОП відповідає вимогам Закону України «Про вищу освіту» та проекту стандарту. Зміст ОП відповідає предметній області визначеної для неї спеціальності. ОП є структурованою в контексті загального часу навчання та змістовною. Дисципліни є вибірконими з точки зору здобувачів освіти; розроблена та дотримується процедура вибору освітніх компонентів. Студенти мають можливість отримати практичну підготовку на базі провідних підприємств Житомирщини з перспективами подальшого працевлаштування. ЗВО має досвід залучення працедавців для надання можливостей здобувачам вищої освіти опанувати практичні навички та адаптації освітнього процесу до вимог ринку праці шляхом реалізації тристоронніх угод про підготовку здобувачів вищої освіти даної освітньої програми за

дуальною формою.

Слабкі сторони, недоліки та рекомендації щодо удосконалення у контексті Критерію 2:

Експертна група виявила розбіжності між окремими освітніми компонентами та компетентностями і програмними результатами навчання. Рекомендуємо відмовитись від моделі вибору здобувачами освіти дисциплін за блоками, оскільки це, в певній мірі, обмежує академічну свободу здобувачів освіти, а також деякі пари вибіркового дисциплін можна вважати нерівнозначними між собою. Рекомендуємо враховувати в ОП вимогу щодо обсягів вибіркового дисциплін та включати в неї лише обов'язкові освітні компоненти, передбачаючи відповідне навантаження для вибіркового дисциплін.

Рівень відповідності Критерію 2:

Рівень В

Обґрунтування рівня відповідності Критерію 2:

Зважаючи на сильні та слабкі сторони та позитивні практики за ОП, а також заходи ЗВО з усунення недоліків, експертна група дійшла висновку, що ОП за спеціальністю 202 «Захист і карантин рослин» відповідає рівню В за Критерієм 2.

Критерій 3. Доступ до освітньої програми та визнання результатів навчання

1. Правила прийому на навчання за освітньою програмою є чіткими та зрозумілими, не містять дискримінаційних положень та оприлюднені на офіційному веб-сайті закладу вищої освіти.

Факти, докази та їх аналіз:

Правила прийому на навчання є чіткими та зрозумілими, не містять дискримінаційних положень та оприлюднені на офіційному веб-сайті ЖНАЕУ – <http://znau.edu.ua/m-vstupniku/pravila-prijomu>. Відповідно до «Правил прийому» для вступу до магістратури на навчання за ОП «Захист і карантин рослин» конкурсний відбір у 2019 р. здійснювався у формі фахового вступного випробування з іноземної мови та фахового вступного випробування, а також додаткового вступного випробування (для осіб, які здобули рівень вищої освіти за іншою спеціальністю). Конкурсний бал у 2019 р. розраховувався як сума балів фахового вступного випробування з іноземної мови, балів фахового вступного випробування в ЖНАЕУ та балів за інші показники конкурсного відбору. Програми вступних випробувань за ОП «Захист і карантин рослин» щорічно оновлюються та розміщуються на офіційному сайті ЖНАЕУ <http://znau.edu.ua/m-vstupniku/perelik-pitan>. Програма випробувань та комплекс тестових завдань для вступу на ОП розробляється членами групи забезпечення ОП, розглядається та затверджується на засіданнях кафедри захисту рослин та Вченої ради агрономічного факультету.

2. Правила прийому на навчання за освітньою програмою враховують особливості самої освітньої програми.

Факти, докази та їх аналіз:

У документі Програма комплексного вступного випробування за фахом при зарахуванні на навчання до ЖНАЕУ на основі ОС «Бакалавр», ОКР «Спеціаліст», ОС «Магістр» для здобуття ОС «Магістр» зі спеціальності 202 «Захист і карантин рослин» відображено перелік тем, на основі яких побудовані екзаменаційні питання, критерії бальної оцінки знань вступників та характеристика завдань. Документ оприлюднено на сайті ЗВО (<https://bitly.su/UB2MTB>). Програма додаткового вступного випробування за фахом при зарахуванні на навчання до ЖНАЕУ на основі ОС «Бакалавр», ОКР «Спеціаліст», ОС «Магістр» для здобуття ОС «Магістр» зі спеціальності 202 «Захист і карантин рослин» розроблена на базі деяких розділів програм підготовки бакалаврів зі спеціальності 202 «Захист і карантин рослин». Документ розміщено на сайті ЗВО (<https://bitly.su/Y5Hu9yGD>). Програми фахового та додаткового фахового вступних випробувань розроблено робочою групою кафедри захисту рослин, розглянуто та схвалено на засіданні кафедри захисту рослин, протокол № 8 від 20 грудня 2018 р., а також на засіданні Вченої ради агрономічного факультету, протокол № 4 від 14 січня 2019 р. На основі отриманої інформації можна зробити висновок про те, що правила прийому на навчання за освітньою програмою, у цілому, враховують особливості самої освітньої програми.

3. Визначені чіткі та зрозумілі правила визнання результатів навчання, отриманих в інших закладах освіти, зокрема під час академічної мобільності, що відповідають Конвенції про визнання кваліфікацій з вищої освіти в Європейському регіоні (Лісабон, 1997 р.), є

доступними для всіх учасників освітнього процесу та послідовно дотримуються під час реалізації освітньої програми.

Факти, докази та їх аналіз:

Правила визнання результатів навчання, отриманих в інших ЗВО, регулюються Положенням про порядок реалізації права на академічну мобільність учасників освітнього процесу ЖНАЕУ, яке було затверджено рішенням Вченої ради ЖНАЕУ від 31.08.2015 р. № 1 та оприлюднено на сайті ЗВО (<https://bitly.su/y4hl7zw4>). В частині п'ятнадцятій даного положення відображено правила визнання результатів навчання, що відбувається на основі Європейської кредитної трансферно-накопичувальної системи. Пункт 8 «Положення про організацію освітнього процесу в ЖНАЕУ», затверджене наказом ректора ЖНАЕУ від 28.03.2019 № 55 (<https://bitly.su/2RVICAWL>) регламентує процедуру переведення на навчання на таких же умовах до інших закладів вищої освіти. Такі переведення можуть бути здійснені за умови наявності вакантних місць ліцензованого обсягу та згоди замовників, що фінансують підготовку. Проект «Положення про порядок перезарахування результатів навчання у Житомирському національному агроекологічному університеті», що оприлюднено на сайті ЗВО (<https://bitly.su/INYAEi>) визначає процедуру перезарахування результатів навчання за умови використання інших кредитних систем на основі здійснення експертного оцінювання і визнання навчальних досягнень, кваліфікацій ЗВО шляхом автоматичного трансферу кредитів. Згідно інтерв'ю зі студентами, вони обізнані щодо можливості здобуття освітніх компетентностей у інших ЗВО України та закордонних ЗВО; відповідні положення є у вільному доступі на сайті університету.

4. Визначені чіткі та зрозумілі правила визнання результатів навчання, отриманих у неформальній освіті, які є доступними для всіх учасників освітнього процесу та послідовно дотримуються під час реалізації освітньої програми.

Факти, докази та їх аналіз:

У відомостях про самооцінювання відсутня інформація щодо практики застосування визнання результатів навчання, отриманих у неформальній освіті; також відсутнє посилання на документ, яким регулюється питання визнання результатів навчання, отриманих у неформальній освіті. Під час опитування науково-педагогічного персоналу та студентів встановлено, що в університеті використовуються наступні форми неформальної освіти: тренінги, семінари, конференції, наукові гуртки (Мікробіологічний гурток ім. С. М. Виноградського, Науковий студентський гурток), майстер-класи, сертифіковані курси тощо. У цьому секторі найчастіше застосовують інноваційні підходи, апробують новаторські методики та технології навчання. Проводиться практичний тренінг «Інформаційна культура студента», метою якого є підвищення інформаційної культури студентів, формування вміння орієнтуватися у потоках інформації паперових та електронних ресурсів, показ алгоритму пошуку наукової та достовірної інформації, навчання основам академічного письма. Окрім того, університет запрошує представників компаній, що розробляють та впроваджують антиплагіатне програмне забезпечення, задля проведення лекцій, тренінгів для науковців і студентів. Крім того, розроблено та оприлюднено на веб сторінці закладу для громадського обговорення проект «Положення про неформальну освіту в ЖНАЕУ» (<https://bitly.su/yMjy54>). Наразі практики застосування вказаних правил на відповідній ОП не відзначалося.

Загальний аналіз щодо Критерію 3

Сильні сторони та позитивні практики у контексті Критерію 3:

Наявність чітких і зрозумілих правил для вступу на навчання, які враховують особливості ОП. Наявність публічного доступу до документів університету, що регулюють доступ до освітньої програми та визнання результатів навчання, отриманих у інших ЗВО України та закордонних ЗВО.

Слабкі сторони, недоліки та рекомендації щодо удосконалення у контексті Критерію 3:

Сприятли обізнаності студентів щодо неформальної освіти та можливості її визнання у ЗВО.

Рівень відповідності Критерію 3:

Рівень В

Обґрунтування рівня відповідності Критерію 3:

ОП має значний рівень узгодженості із якісними характеристиками за підкритеріями 3.1, 3.2 та 3.3. На даний момент розробляються процедури за підкритерієм 3.4. Враховуючи голістичний підхід в оцінюванні, релевантність фактів та їх контексту, а також різну вагомість окремих підкритеріїв, ОП та освітня діяльність за цією програмою загалом відповідають Критерію 3 з рівнем В з недоліками, що не є суттєвими.

Критерій 4. Навчання і викладання за освітньою програмою

1. Форми та методи навчання і викладання сприяють досягненню заявлених у освітній програмі цілей та програмних результатів навчання, відповідають вимогам студентоцентрованого підходу та принципам академічної свободи.

Факти, докази та їх аналіз:

Для аналізу відповідності ОП цьому підкритерію були розглянуті матриця відповідності методам навчання і викладання програмним результатам навчання, програми навчальних дисциплін, навчальні картки здобувачів освіти, результати анкетувань студентів, а також вивчена позиція здобувачів освіти та НПП. Згідно з відомостями про самооцінювання ОП та проведеними інтерв'ю, для досягнення програмних результатів навчання використовують наступні методи і види навчання: лекція, практичні та лабораторні заняття, самостійна робота, робота в групі, ілюстрація, інструктаж, вирішення практичних задач, бесіда, робота з Інтернет-ресурсами, методи стимулювання і мотивації навчально-пізнавальної діяльності. Традиційні та інноваційні методи навчання і викладання застосовуються в комплексі практично для всіх освітніх компонентів. Для досягнення програмних результатів навчання на ОП застосовуються інформаційно-комунікаційні технології (мультимедійні лекції, інструктаж через Moodle – <http://moodle.znau.edu.ua/>). Пунктом 3.9 «Положення про організацію освітнього процесу в ЖНАЕУ», затвердженого наказом ректора ЖНАЕУ від 28.03.2019 № 55 (<https://bitly.su/2RVICAWL>), передбачено можливості навчання здобувачів освіти за індивідуальним графіком. Форми оцінювання досягнення студентами результатів навчання враховують рівень базової підготовки студентів, їх потреб та інтересів та включають усне та письмове опитування, проведення лабораторних робіт та дослідів, заліки, екзамени. Свідченням студентоцентрованого підходу та позитивною практикою є надання студентам завдань, ранжованих за складністю і орієнтованих на різний рівень бекграунду та знань здобувачів освіти. Студенти мають свободу вибору керівника кваліфікаційної роботи, тем кваліфікаційних робіт, досліджень, проектів, рефератів, індивідуальних завдань тощо. Вибір студентами освітніх компонентів носить реальний характер. Під час інтерв'ю здобувачі освіти підтвердили, що, при обговоренні проблемних питань, вони вільні у висловленні та відстоюванні власної думки та інтересів. У ЗВО серед студентів та викладачів підтримується культура свободи слова, творчості, поширення знань та інформації, проведення наукових досліджень та використання їх результатів. ОП реалізується за денною та заочною формами навчання, що відповідає вимогам проекту стандарту.

2. Усім учасникам освітнього процесу своєчасно надається доступна і зрозуміла інформація щодо цілей, змісту та програмних результатів навчання, порядку та критеріїв оцінювання у межах окремих освітніх компонентів (у формі силабуса або в інший подібний спосіб).

Факти, докази та їх аналіз:

За результатами зустрічі зі здобувачами освіти було встановлено, що їм своєчасно та в доступній формі надається інформація щодо цілей, змісту та програмних результатів навчання, порядку та критеріїв оцінювання; дана інформація є зрозумілою для здобувачів освіти. Інформація про освітні компоненти представлена у вигляді програм навчальних дисциплін. Додатково в деканаті, на кафедрі та сайті ЗВО містяться анотації про освітні компоненти. Терміни та час проведення різних видів навчальної роботи регламентується розкладами занять rozklad.znau.edu.ua та графіками освітнього процесу <http://znau.edu.ua/2016-04-09-10-48-37/hrafiky-osvitnoho-protsesu>, що знаходиться на сайті університету в розділі студенту. Розклади занять і графіки консультацій оприлюднюються не пізніше, ніж за три дні до їх початку. Критерії оцінювання студентів по кожному компоненту ОП детально описані у робочих програмах дисциплін та оприлюднені на офіційній сторінці кафедри захисту рослин (<http://znau.edu.ua/fakulteti/agronomichnij-fakultet/m-about-zr#!> 1). Інформування здобувачів щодо оцінювання окремих освітніх компонентів ОП відбувається на першому занятті з кожної дисципліни, організаційних зборах з кураторами, представниками студентського самоврядування, деканату та ректорату. Опитування внутрішніх стейкхолдерів засвідчило, що студенти також отримують консультації викладачів про освітній процес та інформуються щодо освітніх компонентів профільними викладачами в усній формі. У вільному доступі знаходиться «Положення про формування навчальних дисциплін вільного вибору студентами Житомирського національного агроекологічного університету» (<https://bitly.su/IWUF6>). Наявний інформаційно-методичний супровід освітніх компонентів: навчальні посібники, методичні рекомендації до проведення практичних та самостійних робіт, підготовки кваліфікаційних робіт тощо. ЗВО забезпечує безоплатний доступ викладачів і здобувачів вищої освіти за програмою, що акредитується, до відповідних інформаційних ресурсів, потрібних для навчання, викладацької та /або наукової діяльності в межах освітньої програми.

3. Заклад вищої освіти забезпечує поєднання навчання і досліджень під час реалізації освітньої програми відповідно до рівня вищої освіти, спеціальності та цілей освітньої програми.

Факти, докази та їх аналіз:

В ОП значна увага приділяється дослідницькій складовій. До переліку обов'язкових компонентів включені дисципліни «Методологія і організація наукових досліджень» та «Філософія науки та інноваційного розвитку». Викладачі проводять наукові дослідження та мають наукові публікації в контексті змісту навчальних дисциплін за освітньою програмою, про що засвідчили їх CV (резюме). Існує можливість використовувати матеріально-технічну базу ЗВО для проведення спільних досліджень студентів та викладачів. За результатами інтерв'ю зі здобувачами освіти, вони на добровільній основі залучаються до написання сумісних з НПП статей, участі у конкурсах проектів, конференцій та олімпіад. Експертам були надані грамоти та дипломи про участь студентіву Всеукраїнських студентських конкурсах та олімпіадах з агрономії в Харкові, які навчаються за ОП. Таким чином, ЗВО, в цілому, забезпечує поєднання навчання і досліджень під час реалізації освітнього процесу за ОП. Відповідно до «Положення про кваліфікаційні роботи у Житомирському національному агроекологічному університеті» (<https://bitly.su/MQVX>) на першому році навчання студент обирає наукову тему кваліфікаційної роботи, що відповідає загальній тематиці університету та кафедри, а керівник з відповідною науковою темою затверджується деканатом з числа професорсько-викладацького складу кафедри. Для

проведення досліджень та отримання практичних навиків в університеті створено усі необхідні умови, зокрема, функціонує студентський науковий гурток (керівник к. с.-г. н., доцент Бакалова А. В.) Мікробіологічний гурток (керівник к. с.-г. н., доцент Іващенко І. В.). Щорічно із залученням стейкхолдерів проводяться мастер-класи на теми: «Захист гіркокаштана звичайного від молі каштанової мінуючої»; «Захист урбоценозів від омели білої»; «Захист квіткових та декоративних рослин від хвороб та шкідників». Також разом із співробітниками Житомирської обласної фітосанітарної лабораторії проведення моніторингу щодо виявлення об'єктів внутрішнього і зовнішнього карантину на території м. Житомира та області. Отримані результати спільних наукових досліджень викладачів і здобувачів публікуються у фахових виданнях, у т.ч. у фаховому виданні ЖНАЕУ – «Наукові горизонти» (<http://journal.znau.edu.ua/horizons/>), а також приймають участь у науково-практичних конференціях. Викладачі кафедри та здобувачі беруть активну участь у проведенні польових та лабораторних досліджень, зборі та обробці даних за вісьма науково-дослідними тематиками, що виконуються на кафедрі захисту рослин. Для проведення досліджень та отримання практичних навиків в університеті створено усі необхідні умови, зокрема: тепличний комплекс, дослідне поле, ботанічний сад, лабораторії – «Навчально-наукова лабораторія мікробіології, біотехнології та вірусології», «Лабораторія фітопатологічних досліджень», «Музей ґрунтознавства», «Вимірювальна лабораторія навчально-наукового центру екології та охорони навколишнього середовища Житомирського національного агроекологічного університету», «Лабораторія екології лісу», «Навчально-наукова клініко-діагностична лабораторія кафедри внутрішніх хвороб тварин та фізіології» та «Навчально-науковий центр інтелектуальної власності, інноватики та управління проектами». Участь студентів у наукових заходах на рівні кафедри, факультету, університету та України сприяє вмінню формувати завдання і знаходити їх логічне вирішення та розвиває здобувача як в науковій, так і в практичній сфері. Завершальним етапом у навчанні є узагальнення дослідницьких результатів студентів, їх апробація у науковому виданні, захист кваліфікаційної роботи.

4. Педагогічні, науково-педагогічні, наукові працівники (далі – викладачі) оновлюють зміст освіти на основі наукових досягнень і сучасних практик у відповідній галузі.

Факти, докази та їх аналіз:

Викладачі ЖНАЕУ оновлюють зміст освітніх компонентів, включаючи у робочі програми навчальних дисциплін найбільш актуальні та новітні наукові досягнення у галузі захисту і карантину рослин та використовують в освітньому процесі свій власний дослідницький досвід. Робочі програми, згідно «Положення про навчально-методичне забезпечення навчальних дисциплін у ЖНАЕУ» (<https://bitly.su/ou7p>) щорічно оновлюються з урахуванням результатів моніторингу та періодичного перегляду освітніх компонентів, і, зокрема, отриманих побажань та зауважень від здобувачів освіти, роботодавців та інших стейкхолдерів. Зміст освітніх компонентів урахує найновіші наукові досягнення, до переліку рекомендованої літератури внесено наукові праці за останні 5–10 років, у тому числі й власні наукові публікації викладачів кафедри захисту рослин. Першочерговим завданням для викладачів кафедри є аналіз світової та української практики щодо захисту і карантину рослин. Відповідно до таких умов відбувається оновлення змісту освітніх компонентів із внесенням змін та нових технік у тематику навчального матеріалу. Розробка та оновлення ОП відбувається відповідно до п.3 «Положення про внутрішню систему

забезпечення якості вищої освіти у Житомирському національному агроекологічному університеті» (<https://bitly.su/iUJF>). За результатами опитування студентів та НПП, викладачі в кінці семестру проводять анкетування здобувачів освіти. Відповідно до наданого ЗВО аналізу анкетувань виявлено достатній рівень задоволеності здобувачів методами навчання та викладання, загалом навчальним процесом, рівнем кваліфікації викладачів і зрозумілістю викладання ними навчального матеріалу. НПП, які забезпечують реалізацію освітнього процесу за ОП, мають відповідну кваліфікацію та здійснюють методичну і наукову роботу. Здійснюється взаємне відвідування навчальних занять НПП.

5. Навчання, викладання та наукові дослідження пов'язані з інтернаціоналізацією діяльності закладу вищої освіти.

Факти, докази та їх аналіз:

Інтернаціоналізація навчання, викладання та наукових досліджень у межах ОП регламентується «Стратегією інтернаціоналізації ЖНАЕУ на 2019-2029 роки» затвердженою рішенням Вченої ради протокол №5 від 26.12.2018 р. (<https://bitly.su/48RPMaAL>). Координацію діяльності з інтернаціоналізації ЖНАЕУ здійснює Центр міжнародної співпраці (<http://znau.edu.ua/mizhnarodna-spivpratsia/pro-mizhnarodnu-spivpratsiu>). ЖНАЕУ підвищує можливість мобільності викладачів та студентів через програми співпраці з країнами-партнерами у сферах вищої освіти та підтримки молоді <http://znau.edu.ua/erasmus> та <http://znau.edu.ua/horizon-2020>. Студенти ОП проходять закордонну виробничу практику на сучасних підприємствах і організаціях сільськогосподарської галузі згідно Положення «Про проходження закордонної практики студентами ЖНАЕУ» (наказ ректора від 20.06.2019 р. №121) (<https://bitly.su/jLLqo>) в таких країнах, як Великобританія, Данія, Німеччина, Норвегія, Польща, Туреччина, США, Фінляндія, Швеція та ін. Під час спілкування з адміністративним та професорсько-викладацьким персоналом, а також студентами було встановлено, що вони проінформовані про можливості академічної мобільності, програмах міжнародного обміну та участь в міжнародних проектах. Зокрема, гарант ОП Ключевич М.М. пройшов Міжнародне стажування з принципів обґрунтування концепції формування та функціонування сталих і оздоровчих урбофітоценозів з підвищеною стійкістю до біотичних і абіотичних чинників (09.09.19 р.-11.10.19 р.), обсягом 180 год. у Akademie HUSPOL, Томіндо, Чеська республіка.

Загальний аналіз щодо Критерію 4

Сильні сторони та позитивні практики у контексті Критерію 4:

Форми та методи навчання і викладання переважно сприяють досягненню заявлених у програмах навчальних дисциплін та освітній програмі результатів навчання; вони відповідають студентоцентрованому підходу та принципам академічної свободи. Поєднання навчання і досліджень здійснюється із залученням на добровільній основі студентів до виконання наукових проектів, написання сумісних статей, участі в олімпіадах та творчих конкурсах. НПП мають відповідну кваліфікацію та здійснюють необхідну для ефективного функціонування ОП методичну і наукову роботу.

Слабкі сторони, недоліки та рекомендації щодо удосконалення у контексті Критерію 4

Для представлення інформації про освітній процес та освітні компоненти рекомендуємо звернути увагу на таку форму як силабус. Експертна група рекомендує посилити навчання та викладання методами активного навчання (наприклад, ділові ігри, мозковий штурм), методи розвитку креативності, критичного мислення тощо, оскільки вони додатково сприятимуть розвитку soft skills, які є затребуваними на ринку праці. Також, рекомендуємо більше уваги приділити участі студентів та викладачів за ОП у міжнародних проектах, програмах академічної мобільності та інших заходах ЗВО в напрямку інтернаціоналізації діяльності.

Рівень відповідності Критерію 4:

Рівень В

Обґрунтування рівня відповідності Критерію 4:

Зважаючи на сильні сторони та позитивні практики, а також наведені рекомендації, експертна група дійшла висновку, що ОП «Захист і карантин рослин» відповідає рівню В за Критерієм 4.

Критерій 5. Контрольні заходи, оцінювання здобувачів вищої освіти та академічна доброчесність

1. Форми контрольних заходів та критерії оцінювання здобувачів вищої освіти є чіткими, зрозумілими, дозволяють встановити досягнення здобувачем вищої освіти результатів навчання для окремого освітнього компоненту та/або освітньої програми в цілому, а також оприлюднюються заздалегідь.

Факти, докази та їх аналіз:

Основними документами, які регламентують форми контрольних заходів та критерії оцінювання є «Положення про організацію освітнього процесу у ЖНАЕУ», «Положення про кваліфікаційні роботи у Житомирському національному агроекологічному університеті», а також проект «Положення про порядок перезарахування результатів навчання у Житомирському національному агроекологічному університеті». Система оцінювання навчальних досягнень здобувачів вищої освіти організовується з урахуванням особливостей Європейської кредитної трансферно-накопичувальної системи (ЄКТС) і включає в себе: вхідний, поточний, модульний (рубіжний), підсумковий та відстрочений контроль. Терміни і періодичність проведення контрольних заходів визначаються навчальним планом. Ректорський контроль є одним із видів контролю, який проводиться щорічно з окремих дисциплін ОП у вигляді ректорської контрольної роботи. Форми контрольних заходів у межах навчальних дисциплін ОП забезпечують перевірку розуміння студентами програмного матеріалу в цілому, логіки та взаємозв'язків між окремими розділами, здатності використання для вирішення практичних задач та передбачають перевірку готовності вирішувати типові професійні завдання й дозволяють діагностувати рівень підготовки студентів та рівень їх компетентності з навчальної дисципліни. Всі дисципліни ОП передбачають самоконтроль здобувачів вищої освіти. Чіткість та зрозумілість форм контрольних заходів та критеріїв оцінювання навчальних досягнень здобувачів вищої освіти забезпечується шляхом відображення відповідної інформації в робочих програмах навчальних дисциплін на сайті кафедри захисту рослин <http://znau.edu.ua/fakulteti/agronomichnij-fakultet/m-about-zr#!>_____1. Інформація про форми контрольних заходів та критерії оцінювання доводяться до здобувачів вищої освіти на початку навчального року під час ознайомлення із структурою та формами освітнього процесу. На першому занятті кожної навчальної дисципліни викладач інформує здобувачів вищої освіти про форми контрольних заходів та критерії оцінювання згідно робочих програм. Також, інформація про контрольні заходи та критерії оцінювання є постійно доступною в системі дистанційного навчання <http://moodle.znau.edu.ua/>, з якою здобувачі вищої освіти можуть ознайомитися самостійно у будь який зручний для них час. ОП «Захист і карантин рослин» практикує збір інформації щодо чіткості та зрозумілості критеріїв оцінювання навчальних досягнень здобувачів вищої освіти за допомогою анкетування та опитування. Інтерв'ювання студентів показало, що їм надаються методичні вказівки з інформацією про контрольні заходи за освітніми компонентами. Професорсько-викладацький склад на початку викладання дисципліни та повторно, за 1 місяць перед початком поточної атестації доводять до студентів порядок і критерії оцінювання в усній формі. На думку студентів (інтерв'ю під час акредитаційної експертизи) критерії оцінювання є достатньо чіткими та зрозумілими.

2. Форми атестації здобувачів вищої освіти відповідають вимогам стандарту вищої освіти (за наявності).

Факти, докази та їх аналіз:

В проекті стандарту вищої освіти за спеціальністю 202 «Захист і карантин рослин» для другого рівня вищої освіти атестація здобувачів освіти здійснюється у формі публічного захисту кваліфікаційної роботи. Реалізація підсумкової атестації регламентована п.3 «Положення про організацію освітнього процесу в ЖНАЕУ (нова редакція від 27.03.2019). Аналіз ОП та навчального плану показав повну відповідність форми атестації здобувачів освіти проекту стандарту вищої освіти.

3. Визначено чіткі і зрозумілі правила проведення контрольних заходів, що є доступними для усіх учасників освітнього процесу, забезпечують об'єктивність екзаменаторів, зокрема включають процедури запобігання та врегулювання конфлікту інтересів, визначають порядок оскарження результатів контрольних заходів і їх повторного проходження, та послідовно дотримуються під час реалізації освітньої програми.

Факти, докази та їх аналіз:

Форми контрольних заходів та критерії оцінювання навчальних досягнень здобувачів вищої освіти, а також оскарження результатів контрольних заходів регламентуються «Положенням про організацію освітнього процесу у ЖНАЕУ». Ознайомлення здобувачів вищої освіти з процедурою проведення контрольних заходів відбувається на початку вивчення навчальної дисципліни. Об'єктивність та неупередженість екзаменаторів освітньої програми «Захист і карантин рослин» забезпечується системою оцінювання здобувачів вищої освіти, прописаної в п.4 «Положенні про внутрішню систему забезпечення якості вищої освіти» (<https://bitly.su/iUJF>). Об'єктивність екзаменаторів перевіряється у ході виконання ректорських контрольних робіт і забезпечується рівними умовами для всіх здобувачів вищої освіти та відкритістю інформації про ці умови, єдиними критеріями оцінки, оприлюднення строків здачі контрольних заходів. Для запобігання виникнення конфлікту інтересів до початку підсумкового контролю оприлюднюється та доводиться до відома студентів і викладачів порядок подання і розгляду апеляції. Запобігання та врегулювання конфлікту інтересів сприяє Студентська рада Університету <http://znau.edu.ua/m-students/studentske-samovryaduvannya>, яка діє на основі «Положення про студентське самоврядування в ЖНАЕУ» (<https://bitly.su/ckDbN>) захищає права та інтереси студентів. Здобувачі, які отримали незадовільну оцінку чи, які не з'явилися в день визначений за розкладом для складання контрольного заходу мають право перескласти екзамен чи залік упродовж сесії за індивідуальним графіком ліквідації академічних заборгованостей. Опитування студентів показало, що їм надається можливість повторного проходження поточних контрольних заходів викладачами відповідних дисциплін; студенти та студентське самоврядування позитивно оцінюють об'єктивність екзаменаторів. Здобувачі освіти складають екзамени та заліки в усній або письмовій формі за тестовими технологіями. Спірні питання з проведення екзаменаційної сесії розглядає апеляційна комісія, права, обов'язки та персональний склад якої визначається наказом ректора університету. Стейкхолдери під час інтерв'ю вказали, що випадків конфліктних ситуацій щодо оцінювання студентів, а також застосування процедур врегулювання конфлікту інтересів за час існування ОП не було.

4. У закладі вищої освіти визначено чіткі та зрозумілі політика, стандарти і процедури дотримання академічної доброчесності, що послідовно дотримуються всіма учасниками освітнього процесу під час реалізації освітньої програми. Заклад вищої освіти популяризує академічну доброчесність (насамперед через імплементацію цієї політики у внутрішню культуру якості) та використовує відповідні технологічні рішення як інструменти протидії порушенням академічної доброчесності.

Факти, докази та їх аналіз:

За результатами опитування внутрішніх стейкхолдерів політика, механізми і процедури дотримання академічної доброчесності є наперед визначеними, чіткими, достатньо зрозумілими та оприлюднені у відкритому доступі (Кодекс академічної доброчесності). Передбачена відповідальність НПП та ЗО за порушення норм академічної доброчесності. Під час інтерв'ю з професорсько-викладацьким складом було вказано на проведення тренінгів та семінарів щодо дотримання академічної доброчесності. У ЖНАУЕ рішенням Вченої ради від 24.10.2018 р. для удосконалення системи управління якістю затверджено документи: політика у сфері якості Житомирського національного агроєкологічного університету; цілі у сфері якості Житомирського національного агроєкологічного університету; перелік зацікавлених сторін (стейкхолдерів) Житомирського національного агроєкологічного університету; процесна модель управління якістю Житомирського національного агроєкологічного університету; порядок управління ризиками Житомирського національного агроєкологічного університету. Відповідно до рішення ДП «Житомирський науково-виробничий центр стандартизації, метрології та сертифікації» від 27 червня 2019 р. система управління якістю послуг у сфері вищої освіти Житомирського національного агроєкологічного університету відповідає вимогам ДСТУ ISO 9001:2015 «Система управління якістю» та підтверджена відповідним сертифікатом. Спількування з студентами та НПП підтвердило, що у ЖНАУЕ наявні чіткі і зрозумілі політика та процедури вирішення конфліктних ситуацій, які є доступними для всіх учасників освітнього процесу та послідовно дотримуються під час реалізації ОП «Захист і карантин рослин». Освітня діяльність університету базується на принципах дотримання демократичних цінностей свободи, справедливості, рівності прав і можливостей, інклюзивності, толерантності, недискримінації, відкритості та прозорості. Студенти зазначили, що вони мають можливість анонімно скористатися «Скриньками довіри» та «Телефоном довіри». Передбачена перевірка на предмет академічного плагіату кваліфікаційних робіт, а також друкованих праць студентів та викладачів. Під час опитування НПП було встановлено, що для цього використовується офіційні системи «Unicheck» та StrikePlagiarism». Завданням системи є точне визначення ступеню можливої подібності в завантаженому тексті у порівнянні з вмістом Інтернету та баз даних. Неприйнятним вважається рівень оригінальності тексту менше 50 %. Наукові публікації і кваліфікаційні роботи здобувачів вищої освіти розміщуються в інституційному репозитарії університету <http://znau.edu.ua/tidings/top-news/institutsijnij-repozitarij-zhnaeu>. Популяризація академічної доброчесності серед здобувачів вищої освіти ОП «Захист і карантин рослин» відбувається через просвітницьку роботу із залученням працівників бібліотеки, студентів, викладачів та адміністрації університету. При реалізації ОП не було виявлено випадків недотримання академічної доброчесності студентами. Особлива увага приділяється популяризації культури академічної доброчесності. Обов'язкова перевірка на академічний плагіат кваліфікаційних робіт здобувачів вищої освіти ОП «Захист і карантин рослин» передбачена у грудні 2019 р.

Низький рівень оригінальності тексту атестаційної роботи є підставою для прийняття відповідних рішень. Експертна група під час проведення зустрічі переконалася, що здобувачі вищої освіти ознайомлені з процедурою перевірки робіт на академічний плагіат та можливими наслідками за негативного результату такої перевірки. У ЖНАЕУ для магістрів 1 курсу введено факультативне заняття «Інформаційна культура студента» де студенти ознайомлюються з детальними вимогами та критеріями академічного письма та доброчесності. Дисципліна включена до загального розкладу студентів <http://rozklad.znau.edu.ua/>. Випадків академічної недоброчесності здобувачами вищої освіти зафіксовано не було, тому необхідність у вживанні якихось заходів не виникала.

Загальний аналіз щодо Критерію 5

Сильні сторони та позитивні практики у контексті Критерію 5:

Форми контрольних заходів та критерії оцінювання навчальних здобутків здобувачів вищої освіти є чіткими, зрозумілими, дозволяють встановити досягнення здобувачами вищої освіти результатів навчання. За ОП ЗВО забезпечує використання форми атестації, що визначена в проекті стандарту. Чіткі і зрозумілі правила проведення контрольних заходів, що є доступними для всіх учасників освітнього процесу, забезпечують об'єктивність екзаменаторів, визначають порядок оскарження результатів контрольних заходів і їх повторного проходження. Стандарти, процедури і політика дотримання академічної доброчесності є чіткими та зрозумілими для всіх учасників освітнього процесу. Здійснюється популяризація академічної доброчесності серед здобувачів вищої освіти. У ЗВО діють офіційні системи перевірки письмових робіт на плагіат «Unicheck» та StrikePlagiarism». Гарною практикою ЗВО є введення до загального розкладу студентів факультативу «Інформаційна культура студента» щодо роз'яснення академічного письма та доброчесності. Окрім того, сильною стороною ЖНАЕУ за даним критерієм є те, що університет запрошує представників компаній, що розробляють та впроваджують антиплагіатне програмне забезпечення, задля проведення лекцій, тренінгів для науковців і студентів. Університет має сертифіковану ДП «Житомирський науково-виробничий центр стандартизації, метрології та сертифікації» від 27 червня 2019 р. систему управління якістю послуг у сфері вищої освіти згідно вимог ДСТУ ISO 9001:2015 «Система управління якістю».

Слабкі сторони, недоліки та рекомендації щодо удосконалення у контексті Критерію 5:

Слабкі сторони за критерієм 5 не виявлені.

Рівень відповідності Критерію 5:

Рівень А

Обґрунтування рівня відповідності Критерію 5:

Враховуючи повну узгодженість за підкритеріями 5.1-5.4, голістичний підхід в оцінюванні, релевантність фактів і їх контексту, експертна група дійшла висновку, що ОП та освітня діяльність за цією програмою загалом відповідає Критерію 5 з оцінкою А.

Критерій 6. Людські ресурси

1. Академічна та/або професійна кваліфікація викладачів, задіяних до реалізації освітньої програми, забезпечує досягнення визначених відповідною програмою цілей та програмних результатів навчання.

Факти, докази та їх аналіз:

Аналіз кадрового складу, у цілому, засвідчив високий рівень відповідності академічної кваліфікації науково-педагогічних працівників тим освітнім компонентам, які вони викладають на ОП «Захист і карантин рослин». Це, зокрема, відповідність спеціальності 202 «Захист і карантин рослин», а також іншим спеціальностям (за профілем конкретних дисциплін). Підтвердженням вище зазначеного є наявні дипломи про вищу освіту, дипломи про наукові ступені, а також атестати про вчені звання. Крім того, аналіз експертною групою наданих під час виїзної експертизи CV (резюме) з інформацією про досвід роботи та публікації НПП засвідчив відповідність досліджень більшості викладачів формату тих дисциплін, які вони забезпечують на ОП. Узгодженістю із академічною кваліфікацією викладачів програми також є високі або достатні професійні активності науково-педагогічних працівників згідно з чинними Ліцензійними умовами провадження освітньої діяльності (2015 р.).

2. Процедури конкурсного добору викладачів є прозорими і дозволяють забезпечити необхідний рівень їхнього професіоналізму для успішної реалізації освітньої програми.

Факти, докази та їх аналіз:

У наданих ЗВО документах зазначено, що процедура проведення конкурсного відбору на заміщення вакантних посад науково-педагогічних працівників формується у відповідності до затвердженого рішенням Вченої ради університету №7 від 28.02.2018 р. «Порядку конкурсного відбору при заміщенні вакантних посад науково-педагогічних працівників та укладання з ними контрактів у Житомирському національному агроекологічному університеті» (<https://bitly.su/ot9v2>). У результаті бесід з НПП виявлено, що процедури конкурсного добору викладачів, у цілому, є прозорими та дозволяють забезпечити необхідний рівень професіоналізму претендентів у відповідності їх академічній кваліфікації за дисциплінами ОП. За наказом ректора створено конкурсну комісію з працівників Університету (<https://bitly.su/GgwJT>), яка працює на засадах демократичності, прозорості та відкритості відповідно до Законів України. Необхідний рівень професіоналізму викладачів ОП забезпечується ліцензійними умовами надання освітніх послуг за відповідною спеціальністю та умовами оголошеного конкурсу, які постійно підвищують професійний і науковий рівень, педагогічну майстерність; забезпечують високий науковий і методичний рівень викладання дисциплін.

3. Заклад вищої освіти залучає роботодавців до організації та реалізації освітнього процесу.

Факти, докази та їх аналіз:

Під час виїзної експертизи виявлено, що ЗВО має гарні практики із залучення роботодавців до організації та реалізації освітнього процесу, а також залучення професіоналів-практиків та представників роботодавців до аудиторних занять на інших ОП аграрного профілю. Фактів участі представників роботодавців у реалізації освітнього процесу на постійній основі за ОП «Захист та карантин рослин» не виявлено. Для студентів та співробітників проводилися відкриті лекції професора ННЦ «Інститут біології» Київського національного

університету імені Тараса Шевченка, д.б.н., академіка НААНУ, Бойка А.Л., а також д.б.н., г.н.с. лабораторії росту та розвитку рослин Інституту експериментальної ботаніки Національної академії наук Білорусі Прохорова В.М. Представники ТОВ «Німецький аграрний холдинг» та «Сингента» презентували програму сучасних технологій високоефективного органічного виробництва в Німеччині та ефективні заходи захисту рослин від шкідливих організмів. Студенти підтвердили факт проведення виїзних екскурсій на агропромислові ярмарки та демо-поля, під час яких вони мали можливість наочно ознайомитися з сучасними досягненнями в сфері захисту рослин та особливостями застосування різних засобів захисту в умовах конкретних аграрних підприємств та поспілкуватися з представниками ринку праці. Під час проведення бесід з фокус-групами з числа роботодавців виявлено їх бажання та готовність долучатися до організації та реалізації освітнього процесу за ОП «Захист і карантин рослин», як на базі університету, так і на базі їх виробничих потужностей.

4. Заклад вищої освіти залучає до аудиторних занять професіоналів-практиків, експертів галузі, представників роботодавців.

Факти, докази та їх аналіз:

До викладання дисциплін за ОП, що акредитується, представники роботодавців не залучались. Під час виїзної експертизи було встановлено, що до викладання дисциплін на інших освітніх програмах, які реалізуються на кафедрах факультету, залучаються представники роботодавців (як було наведено у звіті про самооцінювання).

5. Заклад вищої освіти сприяє професійному розвитку викладачів через власні програми або у співпраці з іншими організаціями.

Факти, докази та їх аналіз:

ЖНАЕУ сприяє професійному розвитку викладачів через власні програми та у співпраці з іншими організаціями. Викладачі проходять планові підвищення кваліфікації, стажування, конференції, у т.ч. закордонні. Окрім планових підвищень кваліфікацій, викладачі мають сертифікати видані Медісонським Міжнародним інститутом та бізнес школою (Лондон, Великобританія – Сполучене Королівство) про знання іноземної мови рівня B2 (Ключевич М. М.), проходили міжнародне стажування Akademie HUSPOL, Чеська республіка (Ключевич М.М.). НПП також брали участь у міжнародних конференціях. Під час проведення бесід з фокус-групами з числа науково-педагогічних працівників, а також адміністративним персоналом виявлено, що ЗВО, в загальному випадку, сприяє професійному розвитку викладачів за рахунок надання можливості підвищення професійної кваліфікації шляхом стажування в українських та іноземних закладах вищої освіти, науково-дослідних установах та промислових підприємствах, з якими укладено відповідні угоди про співробітництво. Рішенням Вченої ради визначено механізми преміювання НПП за підготовку статей, що входять в міжнародні наукометричні бази даних (Web of Science, Scopus), підготовку патентів, а також студентів-переможців Всеукраїнських конкурсів та олімпіад. Що підтверджується положенням про преміювання (<https://bitly.su/lhWihhid>), наказом ректора (<https://bitly.su/bbAqiHdH>) та колективним договором (<https://bitly.su/NpLnDcw>).

6. Заклад вищої освіти стимулює розвиток викладацької майстерності.

Факти, докази та їх аналіз:

Сприяння професійному розвитку викладачів освітньої програми становить цілісну систему. Починаючи із надання і взаємодії методичної допомоги на кафедрах, на рівні структурного підрозділу переходить в систему тренінгової роботи, проведенні практичних семінарів, наукових конференцій, круглих столів, підвищення кваліфікації. Положення про преміювання працівників Житомирського національного агроекологічного університету затверджено рішенням Вченої ради ЖНАЕУ від «02» липня 2015 р. протокол № 11 регулює процедуру стимулювання НПП за зразкове виконання своїх обов'язків та визначає особливості їх заохочення (матеріальне, подяки, нагороди) (<https://bitly.su/lhWihhid>). Кожен викладач обґрунтовано та свідомо закріплений за кожною дисципліною і розвивається згідно їх напрямку через наукові публікації, посібники, співпрацю з виробництвом. ЗВО надає відомості про можливості проходження підвищення кваліфікації викладачів згідно з напрямком навчально-наукової діяльності, що регламентоване Положенням про підвищення кваліфікації та стажування НПП, затверджене рішенням Вченої ради ЖНАЕУ протокол № 4 від 26.11.2015 р. (<https://bitly.su/yhCf>). З метою активізації наукової, навчально-методичної, організаційно-виховної роботи професорсько-викладацького складу запроваджено процедуру рейтингової системи оцінювання діяльності науково-педагогічних працівників. Рейтингова система оцінювання діяльності науково-педагогічних працівників і структурних підрозділів передбачає вимірювання у балах результатів науково-педагогічної діяльності професорсько-викладацького складу університету і його структурних підрозділів за трьома видами робіт: наукова, навчально-методична, організаційно-виховна. Під час проведення бесід з фокус-групами з числа науково-педагогічних працівників та адміністративного персоналу виявлено, що НПП проінформовані про можливості заохочення структурних підрозділів університету й окремих викладачів за продуктивну наукову, навчально-методичну та організаційно-виховну роботу. Оцінка викладацької майстерності здійснюється на рівні кафедр шляхом проведення відкритих занять, взаємного відвідування занять викладачами, а також частково через анонімні опитування студентів. Результати обговорюються на кафедральних семінарах, робляться висновки та надаються рекомендації. У певній мірі розвиток викладацької майстерності стимулюється ЗВО через оплату відряджень викладачів на навчально-методичні семінари та науково-практичні конференції.

Загальний аналіз щодо Критерію 6

Сильні сторони та позитивні практики у контексті Критерію 6:

Усі викладачі програми мають відповідність за академічною кваліфікацією. У ЗВО створена та розвивається наукова школа з карантину та захисту рослин в аграрному виробництві, а також формується новий напрям з захисту урбофітоценозів. Існує практика мотивування отримання співробітниками додаткової освіти у ЗВО. У ЖНАЕУ система розвитку педагогічної майстерності включає моральне та професійне заохочення. Створена та функціонує рейтингова система оцінювання викладачів. Процедури добору викладачів є прозорими та публічними. ЗВО має гарні практики преміювання НПП за підготовку статей, що включені до міжнародних наукометричних баз даних (Web of Science, Scopus), підготовку патентів, а також студентів-переможців Всеукраїнських конкурсів та олімпіад. Готовність роботодавців долучатися до участі у навчальному процесі за ОП на взаємовигідних з університетом умовах.

Слабкі сторони, недоліки та рекомендації щодо удосконалення у контексті Критерію 6:

Сприяти залученню роботодавців, професіоналів-практиків, фахівців галузі до проведення аудиторних занять за ОП «Захист та карантин рослин». Рекомендуємо поширити практику підвищення кваліфікації та педагогічної майстерності, які існують у ЗВО, на науково-педагогічних працівників, які забезпечують освітній процес за ОП, на агропромислових об'єктах та у закордонних установах та організаціях.

Рівень відповідності Критерію 6:

Рівень В

Обґрунтування рівня відповідності Критерію 6:

ОП має значний рівень узгодженості із якісними характеристиками за підкритеріями 6.1, 6.2 та 6.5. До того ж, враховуючи певну узгодженість за підкритеріями 6.3 та 6.6, голістичний підхід в оцінюванні, релевантність фактів і їх контексту, а також різну вагомість окремих підкритеріїв, ОП та освітня діяльність за цією програмою загалом відповідають Критерію 6 з недоліками (переважно критерій 6.4), що не є суттєвими.

Критерій 7. Освітнє середовище та матеріальні ресурси

1. Фінансові та матеріально-технічні ресурси (бібліотека, інша інфраструктура, обладнання тощо), а також навчально-методичне забезпечення освітньої програми забезпечують досягнення визначених освітньою програмою цілей та програмних результатів навчання.

Факти, докази та їх аналіз:

Матеріально-технічне забезпечення є достатнім для реалізації ОП, про що свідчать результати огляду експертною групою матеріально-технічної бази ЗВО під час виїзної частини експертизи та зустрічей. Досягнення визначених освітньою програмою цілей та програмних результатів навчання забезпечується діяльністю міжкафедральних лабораторій, комп'ютерного класу, навчальних аудиторій, які обладнані відповідно до потреб ОП. Освітній процес за ОП «Захист і карантин рослин» відбувається в лабораторіях: «Лабораторія фітопатологічних досліджень», «Навчально-наукова лабораторія мікробіології, біотехнології та вірусології», «Вимірювальна лабораторія навчально-наукового центру екології та охорони навколишнього середовища ЖНАЕУ», «Лабораторія екології лісу», «Навчально-наукова клініко-діагностична лабораторія кафедри внутрішніх хвороб тварин та фізіології», «Музей ґрунтознавства» з експрес лабораторією. В університеті створено всі необхідні умови для проведення досліджень та отримання практичних навиків зокрема: тепличний комплекс, дослідне поле, ботанічний сад. Також, наукові дослідження здобувачі-магістри проводять на підприємствах різних форм власності (згідно наявних договорів), обласних лабораторій. Матеріали та обладнання, які використовуються в освітньому процесі сертифіковані та відповідають діючим вимогам ОП. У ЗВО функціонує наукова бібліотека, наповнення фондів якої (наявність методичних матеріалів, рекомендацій, практикумів, підручників, посібників та довідників) відповідає потребам освітніх компонент ОП. Учасники навчального процесу мають вільний доступ як до ресурсів бібліотеки, так і до репозиторію, науково-метричних баз Scopus та Web of Science. Один із залів бібліотеки обладнано комп'ютерами. На кафедрі захисту рослин та по університету передбачені комп'ютерні класи для роботи студентів. Обсяг та якість ресурсів є в повній мірі відповідним змісту та цілям ОП. Передбачена можливість використання

обладнання та матеріально-технічних ресурсів ЗВО для здійснення наукових досліджень здобувачами освіти за ОП.

2. Заклад вищої освіти забезпечує безоплатний доступ викладачів і здобувачів вищої освіти до відповідної інфраструктури та інформаційних ресурсів, необхідних для навчання, викладацької та/або наукової діяльності в межах освітньої програми.

Факти, докази та їх аналіз:

Результати зустрічей з усіма учасниками освітнього процесу показали, що ЖНАЕУ забезпечує безоплатний доступ викладачів і здобувачів вищої освіти до інфраструктури та ресурсів, які необхідні для навчання, викладання та проведення наукової діяльності в межах ОП. Викладачі та студенти можуть безкоштовно користуватися бібліотекою, комп'ютерами, Wi-Fi та рештою складових матеріально-технічного забезпечення ЗВО. Бібліотечні фонди університету та випускової кафедри в достатній мірі забезпеченні фаховою навчально-методичною літературою та сучасними періодичними виданнями. ЗО та НПП мають можливість користуватися лабораторним обладнанням, використовувати потенціал ботанічного саду, тепличного комплексу та дослідного поля кафедри захисту рослин. Усі необхідні для навчання, викладацької та/або наукової діяльності в межах освітньої програми умови заклад вищої освіти забезпечує безоплатно. Викладачі і здобувачі вищої освіти мають вільний та безоплатний доступ до відповідної інфраструктури та інформаційних ресурсів.

3. Освітнє середовище є безпечним для життя та здоров'я здобувачів вищої освіти, що навчаються за освітньою програмою, та дозволяє задовольнити їхні потреби та інтереси.

Факти, докази та їх аналіз:

У процесі огляду лабораторій, навчальних аудиторій, бібліотеки та будівлі ЗВО в цілому, було підтверджено, що освітнє середовище є безпечним для життя та здоров'я здобувачів вищої освіти. ЗВО потурбувався про призначення відповідальних осіб за охорону праці у структурних підрозділах і службах університету. Безпечність освітнього середовища ЗВО забезпечена відповідними правилами та інструкціями з охорони праці та техніки безпеки при роботі в аудиторіях, лабораторіях, комп'ютерних класах, гуртожитках, під час проходження практик тощо. У лабораторіях є журнали інструктажів з техніки безпеки, які своєчасно заповнені, відповідно до вимог. Під час огляду лабораторій було відмічено факт наявності вогнегасників. Під час роботи в лабораторіях студенти використовують халати та інші засоби індивідуального захисту. В ЖНАЕУ функціонує соціально-психологічна служба, проект Положення про мету та функції її діяльності розміщено на сайті для громадського обговорення (<https://bitly.su/geef>). У ЗВО регулярно проводяться навчання для всіх здобувачів щодо поведінки у надзвичайних ситуаціях та правил евакуації, відповідні інструктажі з охорони праці. Умови забезпечення безпечного освітнього середовища обговорюються на засіданнях кафедри, радах факультету, ректорату та Вченої ради університету. Під час спілкування зі студентами та НПП виявлено, що вони ознайомлені з особливостями роботи в лабораторіях, під час проходження практик, а також у разі виникнення аварійних ситуацій (аварій).

4. Заклад вищої освіти забезпечує освітню, організаційну, інформаційну, консультативну та соціальну підтримку здобувачів вищої освіти, що навчаються за освітньою програмою.

Факти, докази та їх аналіз:

У відповідності до Концепції національно-патріотичного виховання в ЖНАЕУ діє комплексний план виховної роботи університету та його структурних підрозділів (факультетів, гуртожитків, бібліотеки, кафедри фізичного виховання тощо) за наступними напрямками: національно-патріотичного, морально-естетичного, екологічного, фізичного, трудового, естетичного та громадянського виховання студентської молоді, виховання культури поведінки та спілкування, виховання культури навчальної та науково-дослідної діяльності, виховання інформаційної культури (<https://bitly.su/XvqXeejf>). Освітня, організаційна, інформаційна, консультативна та соціальна підтримка здобувачів вищої освіти, що навчаються за освітньою програмою забезпечується роботою ректорату, деканату, структурних підрозділів та, безпосередньо НПП факультету та кафедри. Інформаційна підтримка забезпечується як роботою сайту ЗВО, де можна знайти посилання на нормативно-правові акти, так і розміщенням інформації на стендах, а також усним інформуванням студентів кураторами, викладачами, адміністрацією. Студентам надається організаційна підтримка у вирішенні адміністративних та організаційних питань навчання та побуту. Консультативна і соціальна підтримка заключається у наданні різних видів допомоги: соціально-психологічної (діє соціально-психологічна служба); юридичну (у ЗВО функціонує юридична клініка, роботу якої регламентує «Положення про юридичну клініку ЖНАЕУ», затверджене рішенням Вченої ради ЖНАЕУ від «29» серпня 2018 р. протокол №1 <https://bitly.su/QAzpJ>); профорієнтаційної – студентам надається інформація про можливості працевлаштування та проходження практики тощо. Варто відмітити ряд позитивних моментів, пов'язаних з дозвіллям та побутом студентів: ЗВО надає транспорт (автобус) для різних заходів; студенти мають можливість проживання у комфортних гуртожитках (по 2-3 людини у кімнаті); у ЗВО є їдальня; ЗВО підтримує функціонування пісенного та танцювального колективів, команди КВК та надає можливість студентам проводити різноманітні заходи у актовому залі. Досить високий рівень автономії має Студентське самоврядування ЖНАЕУ, що також бере активну участь у підтримці студентства у різних питаннях, що було підтверджено у ході відповідних зустрічей. Деканат агрономічного факультету надає здобувачам вищої освіти освітню підтримку впродовж всього навчального процесу. Комунікацію з академічними групами деканат проводить через старост груп, крім цього вся необхідна інформація розміщується для здобувачів вищої освіти на сайті ЖНАЕУ. З метою створення здорового морально-психологічного середовища для здобувачів вищої освіти регулярно (планово і позапланово) проводяться конференції, семінари та зустрічі, наприклад «Студенти ЖНАЕУ за здоровий і безпечний спосіб життя». Соціальна підтримка здобувачів вищої освіти за ОП проводиться при підтримці профспілкового комітету студентів, студентської ради та деканату. Зокрема пільгова категорія студентів денної форми навчання отримує соціальну стипендію, безкоштовно проживає у гуртожитках університету тощо. Результати «Анкетування щодо рівня задоволеності здобувачів вищої освіти методами навчання та викладання, а також освітньою, організаційною, інформаційною, та відповіді студентів під час зустрічі підтверджують, що здобувачі вищої освіти задоволені рівнем організаційної, інформаційної, освітньої та соціальної підтримки, який забезпечує ЗВО.

5. Заклад вищої освіти створює достатні умови для реалізації права на освіту особами з особливими освітніми потребами, що навчаються за освітньою програмою.

Факти, докази та їх аналіз:

У ЗВО створені достатні умови для реалізації права на освіту особами з особливими освітніми потребами, що навчаються за освітньою програмою. У ЗВО потурбувалися про облаштування пандусів, прибудинкові території частково відповідають вимогам осіб з особливими потребами, наявні два ліфти у корпусі 4, за необхідності аудиторії оснащуються спеціальними партами, в чому експертна група особисто змогла переконатися під час виїзної частини експертизи. Відповідно до Положення про організацію освітнього процесу в ЖНАЕУ (від 27.03.2019 року) особи з особливими освітніми потребами мають право перебувати на навчанні за індивідуальним графіком. З порядком переведення і умовами навчання за індивідуальним графіком здобувачі вищої освіти ознайомлюються на сайті університету (публічна інформація) та отримують необхідну інформацію в деканаті й провідного юрисконсульта ЖНАЕУ. Для повного забезпечення прав на освіту осіб з особливими потребами поза межами університету, передбачено дистанційні форми індивідуального навчання. Положення про дистанційне навчання в Житомирському національному агроекологічному університеті (Наказ ЖНАЕУ від 09.09.2015 року протокол № 2 <https://bitly.su/kXklATpw>), характеризує особливості забезпечення громадянам можливості реалізації конституційного права на здобуття освіти та професійної кваліфікації, підвищення кваліфікації незалежно від статі, раси, національності, соціального і майнового стану, роду та характеру занять, світоглядних переконань, стану здоров'я, місця проживання відповідно до їх здібностей. У ході зустрічі зі студентами було встановлено, що у магістратурі за ОП «Захист і карантин рослин» навчаються студенти, які отримують соціальні стипендії. Питаннями призначення соціальної стипендії займається стипендіальна комісія ЗВО, діяльність якої регулює «Положення про порядок призначення і виплати стипендій студентам, аспірантам і докторантам Житомирського національного агроекологічного університету, затверджене Вченою радою ЖНАЕУ протокол № 8 від 27 березня 2019 р.» (<https://bitly.su/y0lFBzLm>). У ході опитування викладачів було з'ясовано, що у ЗВО можливо оформити індивідуальний графік навчання за відповідних причин. Цю можливість регламентує пункт 3.9 «Положення про організацію освітнього процесу в ЖНАЕУ», затвердженого наказом ректора ЖНАЕУ від 28.03.2019 № 55 (<https://bitly.su/2RVICAWL>). Зустріч з представниками органів студентського самоврядування підтвердила те, що ЗВО також йде назустріч в оформленні індивідуальних графіків студентам з дітьми та безкоштовно надає їм кімнату у гуртожитку. Спілкування зі студентами, викладачами, адміністрацією та представниками структурних підрозділів показало, що здобувачі вищої освіти мають високий рівень довіри до свого ЗВО. Студенти наголосили, що можуть звернутися з будь-яких питань та отримати допомогу всіх учасників освітнього процесу. За ОП «Захист і карантин рослин» ОР «Магістр» відсутні приклади організації освітнього процесу для осіб з особливими освітніми потребами.

6. Існує чітка і зрозуміла політика і процедури вирішення конфліктних ситуацій (зокрема пов'язаних з сексуальними домаганнями, дискримінацією та/або корупцією тощо), яка є доступною для усіх учасників освітнього процесу та послідовно дотримується під час реалізації освітньої програми.

Факти, докази та їх аналіз:

У наданих ЗВО документах зазначено, що освітня діяльність університету базується на принципах дотримання демократичних цінностей свободи, справедливості, рівності прав і можливостей, інклюзивності, толерантності, недискримінації; відкритості та прозорості. Врегулювання конфлікту інтересів у ЖНАЕУ здійснюється відповідно до Закону України «Про запобігання корупції». Розгляд звернень, скарг і заяв, що надходять до ЖНАЕУ, відбувається відповідно до Законів України «Про доступ до публічної інформації», «Про звернення громадян». Також дане питання врегульоване локальними актами ЖНАЕУ, а саме: Положенням «Про забезпечення доступу до публічної інформації у ЖНАЕУ» та «Інструкцією з ведення діловодства в Університеті». Для профілактики конфліктних ситуацій в ЖНАЕУ, зокрема ОП «Захист і карантин рослин» постійно проводиться моніторинг на рівні академічних груп, навчальних курсів, кафедр, факультету та проводяться студентські антикорупційні форуми. У ЖНАЕУ існує Дискусійний клуб «Система захисту прав в Україні та світі» який збирає студентів агрономічного та інших факультетів. Соціально-психологічною службою, згідно положення, проводяться лекції щодо запобігання та вирішення кризових явищ, зокрема дискримінацією за будь-якою ознакою, сексуальним домаганням корупцією тощо. У ході зустрічі зі студентами та представниками студентського самоврядування було з'ясовано, що вони є обізнаними стосовно процедур вирішення конфліктних ситуацій, пов'язаних з сексуальними домаганнями, фактами не добродійності, хабарництва, порушення правил поведінки, дискримінацією та корупцією. Проект положення «Про порядок запобігання та врегулювання потенційного та реального конфлікту інтересів учасників освітнього процесу Житомирського національного агроекологічного університету» розміщено на сайті для громадського обговорення (<https://bitly.su/E3HL>). Також було встановлено, що в університеті є скринька довіри, де студенти можуть залишати свої скарги у письмовому вигляді. У межах ОП скарг пов'язаних з дискримінацією за будь-якою ознакою, сексуальним домаганням чи корупцією не надходило.

Загальний аналіз щодо Критерію 7

Сильні сторони та позитивні практики у контексті Критерію 7:

ЗВО дбає про комфортність та безпечність освітнього середовища для здобувачів вищої освіти. ЖНАЕУ турбується не тільки про якісний освітній процес, а ще й про дозвілля студентів та про їх життєві потреби. Безкоштовний доступ до електронних ресурсів, який здійснюється як у комп'ютерних класах, так і через підключення до локальної комп'ютерної мережі Internet за технологією Wi-Fi. Санітарно-технічний стан усіх приміщень, навчально-лабораторних аудиторій відповідає вимогам чинних норм і правил експлуатації. Позитивним моментом в контексті Критерію 7 є можливість здобувачів освіти отримати консультацію та допомогу представників соціально-психологічної служби та юридичної клініки. Приділяється увага студентам з особливими потребами, що було підтверджено в результаті зустрічей зі стейкхолдерами.

Слабкі сторони, недоліки та рекомендації щодо удосконалення у контексті Критерію 7:

Рекомендуємо продовжити роботи зі: створення технічних та нормативно-методичних умов для реалізації права на освіту особам з особливими освітніми потребами; розробки та оприлюднення на офіційному веб-сайті нормативних документів, що регулюють процедури вирішення конфліктних ситуацій щодо розгляду повідомлень про сексуальні домагання, дискримінацію та корупцію.

Рівень відповідності Критерію 7:

Рівень В

Обґрунтування рівня відповідності Критерію 7:

ОП має значний рівень узгодженості із якісними характеристиками за підкритеріями 7.1-7.4. При цьому, відсутні процедури за підкритеріями 7.5 та 7.6, які є у планах роботи керівництва університету на найближчий період. Враховуючи голістичний підхід в оцінюванні, релевантність фактів та їх контексту, а також різну вагомість окремих підкритеріїв, ОП та освітня діяльність за цією програмою загалом відповідають Критерію 7 з рівнем В з недоліками, що не є суттєвими.

Критерій 8. Внутрішнє забезпечення якості освітньої програми

1. Заклад вищої освіти послідовно дотримується визначених ним процедур розроблення, затвердження, моніторингу та періодичного перегляду освітньої програми.

Факти, докази та їх аналіз:

Процедури розробки, затвердження, моніторингу та періодичного перегляду освітніх програм регулюються «Положенням про організацію освітнього процесу ЖНАЕУ» (<https://bitly.su/2RVICAWL>) та п. 3 «Положення про внутрішню систему забезпечення якості вищої освіти у ЖНАЕУ» (<https://bitly.su/iUJF>). Згідно цих положень перегляд освітніх програм відбувається за результатами їх моніторингу. Критерії, за якими відбувається перегляд освітніх програм, формулюються як результат зворотного зв'язку з науково-педагогічними працівниками, здобувачами вищої освіти, випускниками і роботодавцями, а також з урахуванням прогнозування розвитку галузі та потреб суспільства. Зазначені документи оприлюднені у відкритому доступі у мережі Інтернет на сайті ЗВО. Проекти освітніх програм зі змінами оприлюднюються на офіційному сайті Університету для громадського обговорення, після чого проходять доопрацювання з врахуванням отриманих пропозицій, зауважень та рекомендацій.

2. Здобувачі вищої освіти безпосередньо та через органи студентського самоврядування залучені до процесу періодичного перегляду освітньої програми та інших процедур забезпечення її якості як партнери. Позиція здобувачів вищої освіти береться до уваги під час перегляду освітньої програми.

Факти, докази та їх аналіз:

У ЗВО практикується залучення студентів до процесів внутрішнього забезпечення якості ОП, про що свідчить отримання періодичного зворотного зв'язку від здобувачів ВО у вигляді анкетувань та усних опитувань. У ході інтерв'ю здобувачі освіти та викладачі підтвердили факт проведення анкетувань. Викладачі наголосили на врахуванні результатів анкетувань при застосуванні методів навчання та викладання. Студенти мають можливість надсилати пропозиції та зауваження щодо змісту програм навчальних дисциплін та змісту освітньої програми «Захист і карантин рослин» на електронну адресу деканату агрономічного факультету. У ході зустрічей також було з'ясовано, що представники органів студентського самоврядування входять до складу комісії з розробки переліку вибіркового дисциплін, Вчених рад факультетів та Вченої ради університету, що підтверджує їх залучення до процедур забезпечення якості ОП.

3. Роботодавці безпосередньо та/або через свої об'єднання залучені до процесу періодичного перегляду освітньої програми та інших процедур забезпечення її якості як партнери.

Факти, докази та їх аналіз:

Аналіз документів, наданих ЗВО, та результати зустрічей з роботодавцями підтвердили, що роботодавці та ЗВО дійсно є партнерами у системі забезпечення якості ОП. Під час виїзної частини експертизи, ЗВО були надані відповідні договори про співпрацю між ЖНАЕУ та селекційно-дослідними станціями, науковими установами: Інститут сільського господарства Полісся НААН України, Інститут картоплярства НААН України, Інститут захисту рослин НААН України, Житомирський обласний державний центр експертизи сортів рослин Українського інституту експертизи сортів рослин, а також ТОВ «Господарський двір», СФГ «Сновмілк», СФГ «Шевченківське», ТОВ «Інтер-Случ», ТОВ

«Енселко-Агро», ТОВ «Ноекосфера», ТОВ «Вега Агро щодо розробки пропозицій по удосконаленню навчального процесу, впровадженню в практику освіти сучасних досягнень науки, техніки та виробництва, створення навчально-методичних матеріалів, застосування інноваційних технологій реалізації змісту навчання, педагогічне стажування викладачів, організацію та проведення спільних наукових конференцій тощо. До розробки ОП були залучені представники науково-дослідних установ та сільськогосподарських підприємств. Зокрема, на підставі пропозицій д. с.-г. н., професора, заступника директора з наукової роботи Інституту захисту рослин НААН України С. В. Ретьмана до компонентів ОП було включено дисципліни «Методологія і організація наукових досліджень», «Методи випробувань засобів захисту рослин», «Методи створення інфекційних фонів у фітопатології». Дієвою формою урахування інтересів роботодавців за ОП є проведення ярмарок вакансій, круглих столів на базі ЖНАЕУ та провідних підприємств галузі. Пропозиції від роботодавців щодо оновлення ОП збираються через анкетування, розглядаються й обговорюються на засіданні кафедри захисту рослин та враховуються для перегляду та оновлення змісту ОП на наступний рік. Для забезпечення участі в розробці, моніторингу та перегляду ОП до складу проектної групи на 2018-2019 н. р. включені представники роботодавців та студентів – Ільченко Л.П. (менеджер з продажу компанії «Сингента» Західного бізнес регіону), Черняхівський І.П. (в.о. директора ТОВ «Господарський двір») Ануфрієв М.В. (голова правління ПАТ «Андрушівське»), Бойчук А.К. (керівник ПСП «Саверці»), Бугира О.С. (керівник СФГ «Злагода»), Дроздова А.А (магістрант), Руденко О.М. (магістрант), протокол №1 від 5.09.2018 року засідання робочої групи з розробки, затвердження, моніторингу та періодичного перегляду ОП «Захист і карантин рослин». У 2019-2020 н.р. до складу проектної групи внесено зміни представники роботодавців – Ільченко Л.П. (менеджер з продажу компанії «Сингента» Західного бізнес регіону), Черняхівський І.П. (в.о. директора ТОВ «Господарський двір») Ануфрієв М.В. (голова правління ПАТ «Андрушівське»), Бойчук А.К. (керівник ПСП «Саверці»), Бугира О.С. (керівник СФГ «Злагода»), Ільчишеин Л.М. (керівник ТОВ «Дедденс»), Орлівський І.Ф. (магістрант), Круподера Є.О. (магістрант), протокол №1 від 9.09.2019 року засідання робочої групи з розробки, затвердження, моніторингу та періодичного перегляду ОП «Захист і карантин рослин». Представники ринку праці включені до складу Наглядової ради університету. Роботодавці надають консультації НПП щодо змісту освітніх компонентів.

4. Існує практика збирання, аналізу та врахування інформації щодо кар'єрного шляху випускників освітньої програми.

Факти, докази та їх аналіз:

У ЖНАЕУ існує практика збирання, аналізу та врахування інформації щодо кар'єрного шляху випускників освітньої програми. Процедурою такого збору інформації є усні опитування випускників та анкетування. У такий спосіб вони діляться власним досвідом працевлаштування та надають інформацію щодо практичного застосування знань і умінь, здобутих під час навчання. У соціальній мережі фейсбук створена сторінка (<https://www.facebook.com/zaxyst.roslyn>) та група у вайбері (<https://invite.viber.com/?g=ocTztfghi0oKkpkH3RSki2-APIFuCbvQ>). Результати спілкування з випускниками враховуються при розробці та перегляді освітніх програм. У ЖНАЕУ організовують Дні відкритих дверей та ярмарки професій за участю випускників загальноосвітніх шкіл, що сприяє працевлаштуванню випускників університету. При університеті, за ініціативи деканату та підтримки ректорату опрацьовується інформація щодо кар'єрного шляху випускників та оприлюднюється на сайті в розділі «Університет»

→ «Наші випускники» <http://znau.edu.ua/m-universitet/nashi-vipuskniki>.

5. Система забезпечення якості закладу вищої освіти забезпечує вчасне реагування на виявлені недоліки в освітній програмі та/або освітній діяльності з реалізації освітньої програми.

Факти, докази та їх аналіз:

Згідно п.3 «Положення про внутрішнє забезпечення якості вищої освіти ЖНАЕУ» (<https://bitly.su/iUJF>) система внутрішнього забезпечення якості освіти в університеті передбачає щорічний моніторинг та періодичне оновлення освітніх програм підготовки здобувачів вищої освіти. Процедури щодо забезпечення якості реалізації, контролю та моніторингу внутрішніх показників освітньої діяльності за ОП проводяться на рівні засідання кафедри захисту рослин, Вченої ради агрономічного факультету, Вченої ради ЖНАЕУ. Для перевірки ефективності засвоєння навчальних дисциплін освітньої програми проводяться взаємні і контрольні відвідування занять науково-педагогічних працівників. У ЖНАЕУ створена та функціонує академічна платформа щодо урахування міжнародних аспектів розвитку всіх освітніх програм, у т.ч. ОП «Захист і карантин рослин». Інфраструктура академічної платформи містить: відділ міжнародних зв'язків, низку міжнародних організацій та асоціацій, що є партнерами ЖНАЕУ, а також міжнародні програми та партнерство. Система забезпечення якості закладу вищої освіти працює на високому рівні та забезпечує вчасне реагування на виявлені недоліки в освітній програмі у чому переконалася експертна група під час проведення акредитації.

6. Результати зовнішнього забезпечення якості вищої освіти (зокрема, зауваження та пропозиції, сформульовані під час попередніх акредитацій), беруться до уваги під час перегляду освітньої програми.

Факти, докази та їх аналіз:

Попередня акредитація підготовки магістрів спеціальності 8.09010501 «Захист рослин» у Житомирському національному агроекологічному університеті відбувалася у 2015 році. Враховуючи надані пропозиції та зауваження попередньої акредитаційної експертної комісії було вжито наступні заходи: 1. Збільшено кількість наукових тематик кафедри захисту рослин (станом на 2019 р. їх кількість складає 8). Викладачі кафедри постійно здійснюють публікації у виданнях, що входять до провідних міжнародних наукометричних баз реферування та індексування. 2. Академічний потенціал кафедри захисту рослин, який забезпечується науковим, освітнім та практичним досвідом викладачів та нарощується завдяки підвищенню кваліфікації – як професійної (міжнародне стажування Akademie HUSPOL, Чеська республіка), так і мовної (у 2019 р. викладачі кафедри захисту рослин отримали сертифікати видані Медісонським Міжнародним інститутом та бізнес школою (Лондон, Великобританія – Сполучене Королівство), які підтверджують високий рівень володіння іноземною мовою згідно з загальноєвропейськими рекомендаціями мовної освіти (CEFR) на рівень B2). 3. ЗВО модернізовано лабораторії – «Навчально-наукова лабораторія мікробіології, біотехнології та вірусології», «Лабораторія фітопатологічних

досліджень», «Музей ґрунтознавства», «Вимірювальна лабораторія навчально-наукового центру екології та охорони навколишнього середовища ЖНАЕУ», «Лабораторія екології лісу», «Навчально-наукова клініко-діагностична лабораторія кафедри внутрішніх хвороб тварин та фізіології». Створено комп'ютерний клас. Відкрито «Навчально-науковий центр інтелектуальної власності, інноватики та управління проектами». 4. Співробітниками кафедри поглиблено роботу над розробкою і публікацією власних навчальних посібників, підручників за професійно-орієнтованими дисциплінами, монографій з актуальних проблем захисту рослин надруковано: п'ять посібників, три монографії та ряд методичних рекомендацій.

7. В академічній спільноті закладу вищої освіти сформована культура якості, яка сприяє постійному розвитку освітньої програми та освітньої діяльності за цією програмою.

Факти, докази та їх аналіз:

Візит до ЗВО та спілкування зі стейкхолдерами показало, що члени академічної спільноти (студенти, НПП, адміністрація, допоміжний персонал) сприймають політику та процедури забезпечення якості як корисні та готові долучатися до удосконалення внутрішньої системи забезпечення якості. Наприклад, в ЗВО діє сертифікована за вимогами ДСТУ ISO 9001:2015 «Система управління якістю» Система управління якістю послуг у сфері вищої освіти, широко застосовуються антиплагіатні програми «Unicheck» та StrikePlagiarism» для перевірки текстів наукових та кваліфікаційних робіт студентів, а також наукових публікацій та дисертацій НПП, а також проводяться тренінги для науковців і студентів з роз'яснення особливостей академічного письма та доброчесності. Університет сприяє популяризації серед НПП, молодих вчених, дослідників і магістрантів напрямів забезпечення якості освіти, наукових досліджень, у тому числі з залученням громадськості.

Загальний аналіз щодо Критерію 8

Сильні сторони та позитивні практики у контексті Критерію 8:

Розробка, затвердження, моніторинг та періодичний перегляд освітніх програм у ЗВО відбувається згідно оприлюднених на сайті документів за встановленими процедурами. Проводиться анкетування студентів щодо методів навчання та викладання. Роботодавці залучені до процедур забезпечення якості ОП як партнери в контексті удосконалення навчального процесу та підвищення кваліфікації НПП. В академічній спільноті ЗВО відчувається сформована культура якості; процедури і політики забезпечення якості сприймаються як корисні та такі, що потребують запровадження. Наведені стейкхолдерами факти та надані документи (договори, результати анкетувань, угоди) свідчать про те, що всі учасники освітнього процесу та роботодавці залучені до процедур забезпечення якості ОП як партнери. Університет має систему управління якістю послуг у сфері вищої освіти, яка відповідає вимогам ДСТУ ISO 9001:2015 «Система управління якістю» та підтверджена відповідним сертифікатом. Широке застосування антиплагіатних програм «Unicheck» та StrikePlagiarism» сприяє сталому розвитку освітньої програми «Захист і карантин рослин».

Слабкі сторони, недоліки та рекомендації щодо удосконалення у контексті Критерію 8:

Слабкі сторони за критерієм 8 не виявлені.

Рівень відповідності Критерію 8:

Рівень А

Обґрунтування рівня відповідності Критерію 8:

Враховуючи повну узгодженість за підкритеріями 8.1-8.7, голістичний підхід в оцінюванні, релевантність фактів і їх контексту, експертна група дійшла висновку, що ОП та освітня діяльність за цією програмою загалом відповідає Критерію 8 з оцінкою А.

Критерій 9. Прозорість та публічність

1. Визначені чіткі і зрозумілі правила і процедури, що регулюють права та обов'язки всіх учасників освітнього процесу, є доступними для них та послідовно дотримуються під час реалізації освітньої програми.

Факти, докази та їх аналіз:

Правила і процедури, що регулюють права та обов'язки усіх учасників освітнього процесу, є чіткими, прозорими та доступними на сайті Житомирського національного агроєкологічного університету на сторінці «Публічна інформація» у вигляді відповідних нормативно-правових актів, положень тощо. Це, зокрема, Статут Житомирського національного агроєкологічного університету, Положення про організацію освітнього процесу у ЖНАЕУ, Стратегія інтернаціоналізації, Положення про внутрішню систему забезпечення якості вищої освіти у ЖНАЕУ, Положення про порядок організації та проведення дуального навчання у ЖНАЕУ, Положення про навчально-методичне забезпечення навчальних дисциплін у Житомирському національному агроєкологічному університеті, Положення про формування навчальних дисциплін вільного вибору студентами ЖНАЕУ, Положення про студентське самоврядування в ЖНАЕУ, Положення про підвищення кваліфікації та стажування науково-педагогічних працівників ЖНАЕУ, Положення про порядок реалізації права на академічну мобільність учасників освітнього процесу ЖНАЕУ тощо. Під час виїзної частини експертизи було підтверджено, що усі учасники освітнього процесу ознайомлені з даними документами, знають свої права та обов'язки та розуміють де можуть знайти потрібну інформацію у разі необхідності.

2. Заклад вищої освіти не пізніше ніж за місяць до затвердження освітньої програми або змін до неї оприлюднює на своєму офіційному веб-сайті відповідний проект з метою отримання зауважень та пропозицій заінтересованих сторін (стейкхолдерів).

Факти, докази та їх аналіз:

У результаті спілкування зі стейкхолдерами встановлено, що проект ОП «Захист і карантин рослин» на 2019/2020 навчальний рік був оприлюднений у відповідні терміни на сайті Житомирського національного агроєкологічного університету на сторінці «Публічна інформація». Враховуючі зміни нормативно-правових документів, зауваження стейкхолдерів, а також наявність оновленого проекту стандарту проектна група доопрацювала зміст ОП «Захист і карантин рослин» та розмістила для громадського обговорення на офіційній сторінці університету <https://bitly.su/PnuFX> з 1 грудня до 1 січня. З 1 січня до 1 лютого проектна група буде здійснювати доопрацювання освітньої програми з врахуванням отриманих пропозицій, зауважень та рекомендацій.

3. Заклад вищої освіти своєчасно оприлюднює на своєму офіційному веб-сайті точну та достовірну інформацію про освітню програму (включаючи її цілі, очікувані результати навчання та компоненти) в обсязі, достатньому для інформування відповідних заінтересованих сторін (стейкхолдерів) та суспільства.

Факти, докази та їх аналіз:

Опис та зміст ОП «Захист і карантин рослин» розміщений на сайті Житомирського національного агроекологічного університету на сторінці «Публічна інформація». Програми навчальних дисциплін були надані експертній групі під час відвідування ЗВО, а також, вони розміщені у вільному доступі на сторінці кафедри захисту рослин. Результати зустрічей зі стейкхолдерами показали, що вони ознайомлені з описом та змістом ОП «Захист і карантин рослин» та готові вносити свої пропозиції під час наступного перегляду освітньої програми.

Загальний аналіз щодо Критерію 9

Сильні сторони та позитивні практики у контексті Критерію 9:

Правила і процедури, що регулюють права та обов'язки усіх учасників освітнього процесу, є задокументованими, чіткими, зрозумілими та розміщені на сайті Житомирського національного агроекологічного університету у повному обсязі та вільному доступі. Прозорість і публічність діяльності ЗВО є достатньою для формування необхідного рівня довіри всіх стейкхолдерів.

Слабкі сторони, недоліки та рекомендації щодо удосконалення у контексті Критерію 9:

Відсутнє публічне розміщення інформації від роботодавців та студентів щодо наданих пропозицій із удосконалення освітньої програми. Після громадського обговорення проекту ОП рекомендовано на сайті ЗВО оприлюднювати таблицю із пропозиціями стейкхолдерів. Рекомендується продовжити практику своєчасного оприлюднення та оновлення інформації на офіційному сайті університету та випускової кафедри.

Рівень відповідності Критерію 9:

Рівень В

Обґрунтування рівня відповідності Критерію 9:

Зважаючи на наведені сильні та слабкі сторони, а також позитивні практики експертна група дійшла висновку, що ОП «Захист і карантин рослин» відповідає рівню В за критерієм 9.

Критерій 10. Навчання через дослідження

1. Зміст освітньо-наукової програми відповідає науковим інтересам аспірантів (ад'юнктів) і забезпечує їх повноцінну підготовку до дослідницької та викладацької діяльності у закладах вищої освіти за спеціальністю та/або галуззю.

Факти, докази та їх аналіз:

Место для вводу текста.

2. Наукова діяльність аспірантів (ад'юнктів) відповідає напрямові досліджень наукових керівників.

Факти, докази та їх аналіз:

Место для вводу текста.

3. Заклад вищої освіти організаційно та матеріально забезпечує в межах освітньо-наукової програми можливості для проведення і апробації результатів наукових досліджень відповідно до тематики аспірантів (ад'юнктів) (проведення регулярних конференцій, семінарів, колоквіумів, доступ до використання лабораторій, обладнання тощо).

Факти, докази та їх аналіз:

Место для вводу текста.

4. Заклад вищої освіти забезпечує можливості для долучення аспірантів (ад'юнктів) до міжнародної академічної спільноти за спеціальністю, зокрема через виступи на конференціях, публікації, участь у спільних дослідницьких проектах тощо.

Факти, докази та їх аналіз:

Место для вводу текста.

5. Існує практика участі наукових керівників аспірантів у дослідницьких проектах, результати яких регулярно публікуються та/або практично впроваджуються.

Факти, докази та їх аналіз:

Место для вводу текста.

6. Заклад вищої освіти забезпечує дотримання академічної доброчесності у науковій діяльності наукових керівників та аспірантів (ад'юнктів), зокрема вживає заходів для виключення можливості здійснення наукового керівництва особами, які вчинили порушення академічної доброчесності.

Факти, докази та їх аналіз:

Место для вводу текста.

Загальний аналіз щодо Критерію 10

Сильні сторони та позитивні практики у контексті Критерію 10:

Место для вводу текста.

Слабкі сторони, недоліки та рекомендації щодо удосконалення у контексті Критерію 10:

Место для вводу текста.

Рівень відповідності Критерію 10:

Выберите элемент.

Обґрунтування рівня відповідності Критерію 10:

Место для ввода текста.

5. Інші спостереження

У цьому розділі експертна група може викласти інші спостереження та зауваження, пов'язані із освітньою програмою, освітньою діяльністю за цією програмою або процедурою проведення акредитації.

З частиною документів, які вказані в звіті про результати акредитаційної експертизи освітньої програми, експерти ознайомились в паперовому вигляді, а також на офіційному сайті ЗВО; посилання на деякі документи у відомостях про самооцінювання відсутні.

6. Підсумки

За результатами акредитаційної експертизи експертна група вважає, що освітня програма, що акредитується, відповідає Критеріям за наступними рівнями відповідності:

Критерій	Рівень відповідності
Критерій 1. Проектування та цілі освітньої програми	Рівень В
Критерій 2. Структура та зміст освітньої програми	Рівень В
Критерій 3. Доступ до освітньої програми та визнання результатів навчання	Рівень В
Критерій 4. Навчання і викладання за освітньою програмою	Рівень В
Критерій 5. Контрольні заходи, оцінювання здобувачів вищої освіти та академічна доброчесність	Рівень А
Критерій 6. Людські ресурси	Рівень В
Критерій 7. Освітнє середовище та матеріальні ресурси	Рівень В
Критерій 8. Внутрішнє забезпечення якості освітньої програми	Рівень А
Критерій 9. Прозорість та публічність	Рівень В
Критерій 10. Навчання через дослідження	Виберіть елемент.

На думку експертної групи, підстави для прийняття рішення про відмову в акредитації ОП, не пов'язані із відповідністю Критеріям оцінювання якості освітньої програми, Виберіть елемент..

До звіту додається:

- дорадчий висновок представника роботодавців
- окремі думки членів експертної групи
- програма відвідування ЗВО
- інші документиМесто для ввода текста.

Шляхом підписання цього звіту ми стверджуємо, що провели акредитаційну експертизу у повній відповідності із Положенням про акредитаціюосвітніх програм, за якими здійснюється підготовка здобувачів вищої освіти, та інших актів законодавства, а також здійснювали свої функції добросовісно, неупереджено і доброчесно.

Голова експертної групи (електронний підпис)

Бакуменко О.М.

Члени експертної групи (електронні підписи)

Павличенко А.В

Лисенко Н.В.